

Beretning fra Statsfrøkontrollen

for det 45. Arbejdsaar

fra 1. Juli 1915 til 30. Juni 1916.

Ved K. Dorph-Petersen.

I Arbejdsaaet 1915—1916 er der blevet undersøgt 17 033 Prøver mod 14 608 i 1914—1915, altsaa en Fremgang paa 2425 Prøver. Den Tilbagegang paa 1276 Prøver, der paa Grund af Krigens Indtræden var i 1914—1915 i Forhold til 1913—1914, er saaledes helt dækket, og da det i 1913—1914 undersøgte Antal Prøver var det højeste, der hidtil var naaet i et Arbejdsaar, er Antallet af undersøgte Prøver i det her omhandlede Arbejdsaar 1149 større end i noget tidligere Arbejdsaar.

Dette Aar er det 25., siden Staten overtog Driften af Frøkontrollen; i det første Aar, 1891—1892, efter Overtagelsen undersøgte der i alt 1626 Prøver; i 1901—02 var Antallet omtrent det samme: 1650 Prøver, men derefter har Antallet været stadig stigende og er altsaa nu over 10 Gange saa stort som i de to sidstnævnte Aar. Krigen har i øvrigt medført en hel Del Ekstraarbejde ud over den almindelige Analysevirksomhed. Det gælder særlig m. H. t. Udførselen af Frø, hvor Frøkontrollens Medhjælp har været stærkt paakrævet for at kontrollere, at der ikke udsendes Frø, som ifølge bestaaende Udførselsforbud ikke maatte udføres. Foruden det den 13. Januar 1915 udstedte Forbud mod Udførsel af Kløverfrø (herunder Frø af andre ærteblomstrede Græsmarksplanter, saasom Kællingetand, Lucerne, Humle-Sneglebælg og Rundbælg) udstedtes der den 21. Januar 1916 Forbud mod Udførsel af Bedefrø (herunder Runkelroefrø, Rødbedefrø og Sukkerroefrø), Kaalroefrø, Turnipsfrø, al Slags Kaalfrø, al Slags Sennepsfrø, Rapsfrø, Cikoriefrø og Spergelfrø. Kaalfrø samt Rødbedefrø og mindre Portioner af

Kaalroe og Turnipsfrø, solgt til Udsæd til Spisebrug, kan dog ifølge Landbrugsministeriets Bekendtgørelse af 24. Januar 1916 udføres, naar Sendingen ledsages af en af Statsfrøkontrollen udstedt Attest for, at den paagældende Sending eller Del af Sending er Kaalfrø, Rødbedefrø o. s. v.¹⁾. Dette har foranlediget et betydeligt Ekstraarbejde med Tilsyn, Prøveudtagning og Korrespondance samt Udsaaning og Kontrollering i Forsøghaven af en Del af de udtagne Prøver. I den paabegyndte Sæson 1916—1917 er dette Arbejde tiltaget betydelig og synes vedblivende at skulle vokse¹⁾.

For at medvirke til, at den nyavlede Sæd kunde blive behandlet bedst mulig, udsendtes der den 11. Septbr. 1915 gennem Dag- og Fagbladene en saalydende (26.) Meddelelse.

Pas godt paa den aftærskede Sæd!

Aldrig har Værdien af Danmarks Kornavl været større end i Aar; det gælder derfor fremfor noget tidligere Aar om at bevare denne Sæd bedst mulig, saa at den ikke i nogen Henseende lider Skade.

Hvis Vandindholdet i Kornet er over ca. 14 pCt., maa det imidlertid underkastes særlig Behandling, for at det ikke skal lide saadan Skade under Opbevaringen. Da Høstforholdene i mange Egne har været mindre gode i Aar, har vistnok flere Landmænd ladet sig friste til at køre Sæden for tidlig hjem. Bliver saadan Sæd siddende i Lade eller Stak, vil den let tage Varme og blive ladebrændt, hvorved, som bekendt, saavel Kærne som Halm lider megen Skade. De fleste sørger derfor ogsaa for at faa tærsket den mindre velbjærgede Sæd snarest efter Høst. Vandindholdet i det aftærskede Korn vil imidlertid i mange Tilfælde være højere end normalt.

Kommer Vandindholdet op over 16—17 pCt., kan Sæden ret hurtigt tage Skade ved at henligge i Bunke uden at blive tørret eller i alle Tilfælde hyppig gennemluftet. Jo varmere Luften er i Opbevaringsrummet, desto snarere beskadiges Sæden, hvorfor det særlig gælder om at passe paa Kornet straks, medens der endnu er Varme i Luften. Da kun meget faa Landmænd har særlige Tørreapparater, maa de i Reglen indskrænke Behandlingen af deres Korn til en hyppig Kastning og jævnlig Blæsning. Hvor Vandindholdet er over 16—17 pCt., og Kornet ikke kan ligge i ganske tyndt Lag, maa Kastningen — saalænge Temperaturen er over ca. 10° C. — vistnok helst foretages daglig, for at man kan være paa den sikre Side. Naar Luften er klar og tør, maa Vinduer og Døre selvfølgelig altid holdes aabne i Opbevaringsrummet.

¹⁾ Under 29. September 1916 er der endvidere udstedt Forbud mod Udførsel af al Slags Mark- og Enggræsfrø. Den 30. Oktbr. 1916 udstedte Justitsministeriet en Bekendtgørelse, hvorefter al Slags Frø og Frøafrensning, Affald o. l. — for at kunne eksporteres — skulde ledsages af en Erklæring fra Statsfrøkontrollen om, at det kunde udføres.

En saadan stadig Behandling af Kornet medfører imidlertid betydeligt Arbejde, som ganske kan undgaaes, hvis man lader Kornet tørre straks efter Tærskningen, saaledes at Vandindholdet nedbringes til under 14 pCt. Sæden kan da henligge i tykt Lag uden at røres eller ligge i Sække, som kan stables ovenpaa hverandre, uden nogen Fare for, at der lides Tab af nogen Art med Hensyn til Sædens Spireevne eller øvrige Beskaffenhed; man behøver ikke at ængstes for at lade Sæden ligge og kan da sælge den, naar den bedste Lejlighed dertil gives.

Flere af de større Frøforretninger har i de senere Aar anlagt Tørreapparater og paatager sig vistnok alle at tørre Sæd.

Særlig vigtigt er det at behandle Korn, der skal bruges til Saasæd, Brødkorn og Maltning bedst mulig; men ogsaa Foderkornet bør holdes sundt og tørt, da der ellers sker Tab af Tørstof.

De fleste mener, at Sæden er tør nok, naar blot den hollandske Vægt er forholdsvis høj. Da imidlertid ikke alene Vandindholdet, men ogsaa flere andre Forhold paavirker den hollandske Vægt, er denne Bestemmelse ganske upaalidelig m. H. t. Fastsættelsen af en Kornvares Vandindhold; dette kan alene fastslaaes ved en Vandindholdsbestemmelse.

Prøver, der indsendes til Dansk Frøkontrol til Vandindholdsbestemmelse, maa straks anbringes i lufttæt lukket Beholder (tæt lukket Flaske eller lignende), da Prøvens Vandindhold ellers forandres meget under Forsendelsen; Undersøgelse for Vandindhold koster 1 Kr. pr. Prøve. Rør til Indsendelse af saadanne Prøver, for 4 Øres Porto, kan faas ved Henvendelse til Dansk Frøkontrol.

Endvidere blev der den 11. Decbr. 1915 udsendt 27. Meddelelse af følgende Ordlyd:

Spireevnen af Runkelroefrø af Avl 1915.

Det Runkelroefrø, der ikke var tidlig udviklet, har lidt en Del Skade dels af Nattefrosten i den sidste Tredjedel af September, dels af det kolde og taagede Vejrlig under Vejringen i Oktober Maaned. Da Runkelroefrøet ofte blev bjærget i fugtig Tilstand, var det nødvendigt paa en eller anden Maade at faa det tørret saaledes, at Vandindholdet ikke blev over ca. 15 pCt., da Spireevnen ellers vilde gaa tilbage. Spireevnen af Runkelroefrø, avlet i 1915, er meget varierende, hvad der vil fremgaa af følgende Oversigt over de hidtil undersøgte 469 Prøver, som vides at være avlede her i Landet i Aar.

	90—100 pCt.	80—89.9 pCt.	70—79.9 pCt.	60—69.9 pCt.
Antal Prøver	28	127	112	78
pCt.	5	28	24	16
		50—59.9 pCt.	under 50 pCt.	
Antal Prøver		51	73	
pCt.		11	16	

Som det ses, har kun omtrent $\frac{1}{3}$ af de undersøgte Prøver en Spireevne, der er over 80 pCt., medens omtrent $\frac{1}{4}$ af Prøverne har en Spireevne, der ligger mellem 70 og 80 pCt. Gennemsnitsspireevnen af de undersøgte Prøver er kun ca. 70 pCt., medens Gennemsnitsspireevnen for Tiaaret 1904—14 er 82 pCt.

Da der i Aar knap synes at være Runkelroefrø nok til Dækning af Forbruget her i Landet, skal der gøres opmærksom paa, at det forholdsvis smaa kornede Frø ikke bør kasseres, selv om det har noget lavere Spireevne end normalt, da det maa erindres, at der er betydelig flere Hoveder pr. Kilogram af en Frøvare, der er forholdsvis smaa kornet, end af en Vare, der er storkornet.

Paa Analyseblanketterne fra Dansk Frøkontrol findes der ikke alene Oplysning om Runkelroefrøets Spireevne, men ogsaa om dets Kornvægt (Vægten af 1000 Frø i Gram = g). Gennemsnitskornvægten for de i Aar undersøgte Prøver er omtrent normal: 19—20 g. Af Partier, der har en lavere Kornvægt end denne, kan man altsaa benytte Frøet, selv om Spireevnen er lidt lavere end Gennemsnitsspireevnen, fordi Partierne indeholder desto flere Frøhoveder pr. Kilogram. Man kan saaledes med samme Saa-mængde faa en lige saa tæt Bestand i Marken ved at saa en Frøvare, hvis Kornvægt er 16—17 g og Spireevne ca. 70 pCt., som ved at benytte en Vare, som har en Kornvægt af 20 g og en Spireevne af 80 pCt., da der er ca. 60 000 Frøhoveder pr. kg i en Vare med 16—17 g Kornvægt, medens der kun er ca. 50 000 Frøhoveder i en Vare med Kornvægt 20 g. Af Frø, hvis Kornvægt er ca. 25 g, maa man for at faa lige saa tæt Bestand i Marken, benytte en Vare med ca. 90 pCt. Spireevne, da der kun er ca. 40 000 Frøhoveder pr. kg i en saadan.

Det maa dog bemærkes, at det ikke er saa heldigt at benytte Frø, hvis Kornvægt er under 12—13 g, da Frøene i Frøhoveder, hvis Kornvægt er lavere, ofte er mindre vel udviklede.

Den fyldigste Bedømmelse af Runkelroefrøets Værdi er imidlertid Antal Spirer pr. Kilogram af Varen; men dette Tal opgives kun, naar Frøprøverne, foruden for Spireevne, tillige undersøges for Renhed og Antal Spirer pr. 100 Hoveder. Det medfører imidlertid en forøget Udgift af Kr. 3.50 for en Garantianalyse og Kr. 2.50 for en Vejledningsanalyse, da den sidstnævnte Undersøgelse er meget besværlig. Ved at sammenholde Prøvens Spireevne og Kornvægt, som ovenfor anført, kan man imidlertid faa særdeles god Vejledning med Hensyn til Runkelroefrøets Værdi.

Derimod blev der ikke som i foregaaende Aar omkring Aarsskiftet udsendt en Meddelelse om, hvorledes Beskaffenheden var af det Frø, der vilde komme til Forbrug i det kommende Foraar. Paa det Tidspunkt var der nemlig endnu stor Usikkerhed med Hensyn til, hvorvidt det skulde lykkes at skaffe nok Frø af de lorskellige Arter frem til Besaaning af Græsmarken. Det lykkedes dog inden Foraarssaeningen at skaffe tilstrækkeligt Frø af alle de vigtigere Arter. Af Tidlig Rødkløver kom der en Del Frø her til Landet i Forsommeren 1915, som heldigvis var af saa god Beskaffenhed, at det var særdeles godt Sædefrø i 1916. Den manglende Del af Forbruget i 1916 kom hertil sidst paa Vinteren umiddelbart før Saaningen; en Del Frø kom først efter Saatid, saaledes at det er til Raadighed

til Forbrug i 1917; det er dog kun en Del af den Mængde Tidlig Rødkløver, der skal bruges i 1917, der haves; man maa derfor haabe, at det ogsaa i denne Sæson maa lykkes at fremskaffe det manglende Frø før Saatid.

Sildig Rødkløver var der ikke nok af i 1916; forhaabentlig giver Høsten i 1916 i Rusland bedre Udbytte og fremkommer saa betids paa Markedet, at der kan komme Frø nok hertil til Udsæd i Foraaret 1917. Det maa haabes, at flere og flere Landmænd forsøger at avle Frø af vore ypperlige danske Stammer af Sildig Rødkløver, saa vi i højere Grad kan dække vort Forbrug med hjemmeavlet Frø. Af de fleste andre Frøarter fik vi gennemgaaende Frø nok til Dækning af det normale Forbrug, men det var ikke altid fra de bedste Avlssteder. Af Lucerne maatte man saaledes nøjes med italiensk og fransk Frø, idet nyt ungarsk ikke kunde faas; Forskellen i Ydeevne paa Frø fra de nævnte Avlssteder er dog ikke særlig stor. Af Eng-Rævehale var Forsyningen heller ikke tilstrækkelig, idet der var store Besværligheder med at faa Frø fra det sædvanlige Avlssted, Finland.

Gennemsnitstillene for 1915—1916 (Afsnit II) og Resultatet af de 2553 Efterundersøgelser vil i øvrigt bedst vise Beskaffenheden af det i dette Arbejdsaar til Udsæd benyttede Frø; det vil deraf fremgaa, at det trods de store Vanskeligheder ved at fremskaffe flere af de benyttede Frøarter dog gennemgaaende er lykkedes Frøhandlerne at forsyne Landbruget med Frø, der for de fleste Arters Vedkommende svarer ret godt til Gennemsnitstillene for det foregaaende Tiaar.

Om Virksomheden udadtil kan anføres, at Frøkontrollen i Juli 1916 deltog med en større, samlet Fremstilling i den af Foreningen af jydsk Landboforeninger i Forbindelse med Ungskuet i Varde arrangerede Planteavlsudstilling, hvor særlig Spørgsmaal vedrørende Græsmarken var tagne op til Behandling. Endvidere har man leveret Materiale til en hel Del lokale Planteavlsudstillinger, særlig til en Række Husmandsforeninger i Jylland.

Korrespondancen følger, hvad Udsendelsen af Analyse-resultater angaar, Antallet af indkomne Prøver; der er udsendt op imod 40 000 Enkeltresultater i ca. 18 000 Postsager samt en hel Del Meddelelser og andre Tryksager. Antallet af særlig udarbejdede skriftlige Meddelelser o. l. har været ca. 1350. For-

uden om Spørgsmaal vedrørende Frøundersøgelserne, Erstatning o. l. er Forespørgsler om Avl, Salg og Eksport af Græs- og Kløverfrø meget hyppige. Benyttelsen af Telefonen har været større end i noget tidligere Aar, ikke mindst paa Grund af de ved Krigen skabte, besværlige Forhold i Frøhandelen. Det bliver derfor nødvendigt at udvide Telefonanlægget, saa snart Telefonselskabet kan nedlægge ny Ledning. Dennes Nummer vil blive 2665, som altsaa kan benyttes ved Siden af 2614.

Til forskellige Landbrugsblade har Kontrollens Direktør skrevet en Del Artikler om de foran nævnte Emner vedrørende Frø, og har ogsaa derom holdt enkelte Foredrag ved Landboforeningsmøder.

Direktøren holdt endvidere den 25. Februar Foredrag i Det kgl. Selskab for Norges Vel om »Frøavl og Frøkontrol i Danmark«; samtidig besøgte Brummunddåls Frørenseri i Gudbrandsdalen, et af de bedst udrustede af Norges ca. 90 Frørenserier, hvor det hjemmeavlede Rødkløver-, Timothe- og Alsikekløverfrø tærskes ud af de visne Hylstre og renses; som bekendt er Hovedparten af det i Norge benyttede Rødkløverfrø af norsk Avl, skønt Vilkaarene for Avl og Bjærgning af Rødkløverfrø ingenlunde er bedre dér end hos os.

Antallet af Besøgende fra Udlandet har paa Grund af Krigen været væsentlig mindre end i Aarene før 1914.

Af den største Betydning for Frøkontrollens Virksomhed og Fremtid er det, at der den 17. April 1916 blev givet kongelig Stadfæstelse paa en af Rigsdagen vedtaget Lønningslov for Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Landbohøjskolens landøkonomiske Forøgsvirksomhed, Serumlaboratoriet, Statsfrøkontrollen og Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

Afsnit D' i denne Lov har følgende Ordlyd:

»D. Statsfrøkontrollen (Dansk Frøkontrol).

§ 24.

Direktøren lønnes med 5000 Kr. aarlig, stigende hvert 4de Aar med 500 Kr. indtil 6800 Kr. Desuden tillægges ham Tjenestebolig.

§ 25.

Faste videnskabelige Assistenten med fuld Arbejdstid og ledende Stilling ved Laboratoriet eller Kontoret lønnes med 2000 Kr. aarlig, stigende hvert 4de Aar med 400 Kr. indtil 3600 Kr.

Andre faste Assistenters lønnes med 1600 Kr. aarlig, stigende hvert 4de Aar med 300 Kr. indtil 2500 Kr.

De øvrige Assistenters og andre Medhjælpere ansættes paa Tid og lønnes med Honorarer af indtil 1800 Kr. aarlig uden Stigen eller med Timebetaling; disse Beløb fastsættes i øvrigt paa Finansloven.

Naar en af de i denne Paragrafs 1ste Stykke nævnte Stillinger som faste videnskabelige Assistenters bliver ledig, besættes den i en Prøvetid af 2 Aar og lønnes da med indtil 1800 Kr. aarlig, før fast Ansættelse finder Sted. Hvis fast Ansættelse opnaas, medregnes de to Aars Prøvetid i Ancienneteten. Dog kan Prøvetiden erstattes af et tilsvarende Arbejde som honorarlønnet Assistent ved Institutionen, og der kan ogsaa i dette Tilfælde medregnes 2 Aars Anciennetet.

§ 26.

Direktøren udnævnes af Kongen; de andre i dette Afsnit nævnte Tjenestemænd ansættes af Direktøren.

Ifølge de under F i Loven anførte Fælles Bestemmelser, §§ 36—43, for de foran nævnte Institutioner pensioneres Direktøren i Overensstemmelse med Pensionsloven af 5. Januar 1851 og de faste Assistenters efter Pensionsloven af 24. Januar 1858, naar de efter det fyldte 25. Aar har tilbagelagt en Tjenestetid af 10 Aar, saaledes at den pensionsgivende Tjenestetid regnes fra dette Tidspunkt.

I øvrigt skal henvises til Lovtidende 1916, Side 738—745, samt til Rigsdagstidende for 1915—16.

Lovforslaget blev udfærdiget af Landbrugsministeriet efter Forslag af Frøkontrollkommissionen. De anførte Lønsatser er de samme, som er gældende for de tilsvarende Stillinger under de foran nævnte Institutioner.

Efter Indstilling af Frøkontrollkommissionen har nærværende Beretnings Affatter derefter modtaget kongelig Udnævnelse som Direktør for Statsfrøkontrollen med Anciennetet fra 1. Januar 1903. Endvidere er Frøknerne *F. Carstensen*, *I. Jacobsen* og *L. Lange* samt mag. scient. *A. Didrichsen* ansatte som faste videnskabelige Assistenters med Anciennetet fra henholdsvis 1. Juli 1891, 1. Novbr. 1897, 1. Juli 1891 og 1. Novbr. 1904 og Frøken *D. Lauesen* som fast Assistent med Anciennetet fra 1. April 1905.

I. Antallet af undersøgte Prøver og disses Fordeling.

I Aaret fra 1. Juli 1915 til 30. Juni 1916 har Statsfrøkontrollen i alt, som foran nævnt, undersøgt 17 033 Prøver.

Af disse er:

Indsendt af Frøhandlere	8442	Prøver
— - Frøavlere	} og disses Organisationer {	3393 —
— - andre Jordbrugere)		
Undersøgelser, udførte for Frøkontrollens Regning	893	—

Frøhandlerne har indsendt 1291 Prøver flere end Aaret forud, Frøavlere og andre Jordbrugere 973 Prøver flere. Antallet af egne Undersøgelser, udførte for Frøkontrollens egen Regning, er 161 større end i 1914—15.

De fra Frøhandlere indsendte Prøver var fordelte paa følgende Maade:

	Indsendte fra Byer og Pladser	Ind- sendere	Antal Prøver
København	1	41	3680
Øvrige Sjælland og Bornholm..	48	76	1032
Lolland-Falster	8	14	151
Fyn	31	58	1323
Jylland	117	176	1968
Sverige	9	12	174
Finland	2	2	51
Storbritannien	2	2	49
Det tyske Rige ¹⁾	8	8	13
Holland	1	1	1
I alt...	227	390	8442

Der er indsendt Prøver fra 54 flere Pladser og Byer end Aaret forud, og Antallet af Indsendere er 70 større end i Fjor.

De 7698 fra Frøavlere og andre Jordbrugere og disses Organisationer indsendte Prøver — af hvilke 1642 var indkøbt Frø til Efterundersøgelse — fordeler sig geografisk paa følgende Maade:

	Indsendere	Antal Prøver
Sjælland og Bornholm	1598	3152
Lolland-Falster	98	223
Fyn	691	1515
Jylland	1324	2619
Nordslesvig	6	174
Sverige	4	12
Norge	2	3
I alt...	3723	7698

En stor Del af disse Prøver (2592) er indsendt gennem Danske Landboforeningers Frøforsyning, idet der undersøges

¹⁾ Heraf 12 Prøver fra 7 Indsendere i Nordslesvig.

Prøver af saa godt som alle de af Avlerne leverede Varer; Avlerne faar Afregning efter det ved Analysen fundne Indhold af rent, spiredygtigt Frø i den leverede Frøvare.

Af de 893 Analyser for Frøkontrollens egen Regning er 18 udførte for forskellige Landboforeningers Planteavlsudvalg. For Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur undersøgtes der 49 Prøver Runkelroefrø, der skulde benyttes til Undersøgelse af Spireevnen i Marken; ved Anlægget og Beregningen af dette Forsøg har Frøkontrollen været medvirkende. — For fremmede Kontrolanstalter er der analyseret 5 Prøver. — 57 Prøver, af hvilke 40 var Runkelroefrø, indsamledes straks efter Høst for at lære Spireevnen af det ny Frø at kende, ligesom 38 Prøver undersøgtes for Vandindhold. For at erfare, om Prøveudtagning med Søger gav lige saa sikkert Resultat som Udtagning med Haanden, undersøgtes 36 Prøver af Kaalroefrø og Havre. I 5 Prøver af Solsikkefrø, høstet paa forskellige Modenhedsstadier, bestemtes Kornvægt og Spireevne. Paa samme Maade undersøgtes 17 Prøver Hvede, Byg og Havre, ligeledes høstet ved forskellige Modenhedsgrader. For Landbrugsudvalget af 25. Februar 1915 har vi undersøgt 7 Prøver »Affaldsfrø« for at bestemme, hvorvidt det indeholdt Frø, der ikke maatte udføres. 80 Prøver Havre og Byg fra Bregentved, som blev opbevaret paa forskellig Maade, dels i utærsket, dels i tærsket Stand, blev undersøgt for Spireevne og Vandindhold. Dette Forsøg blev foretaget af Frøkontrollen paa Opfordring af Formanden for Præstø Amts Landboforening, Lensgreve *Mollke*; Resultatet af Forsøget vil antagelig blive meddelt i en kort Beretning i Tidsskrift for Planteavl.

Et Firma her i Byen har i de senere Aar solgt en Del Havefrø i saakaldte Frøbaand (Seedtape); Frøene er fordelt mellem dobbelte Papirsstrimler med passende Saasædsafstand; dette »Baand« behøver saaledes kun at lægges i passende Saadybde. Vi har undersøgt Spireevnen af 8 Prøver af almindeligt Urtefrø; Frøet spirede gennemgaaende normalt, men Prisen for disse Frøbaand er saa høj, at Frøet af nogle Sorter viste sig at være ca. 100 Gange saa dyrt som almindeligt for disse Sorter.

Af kalifornisk Byg, som nu bruges i ikke ringe Grad til Ølbrygning her i Landet paa Grund af dets ringe Vandindhold og store Spirehastighed — skønt det er mere »spidst« end

dansk Byg —, har vi undersøgt Spireevnen af 10 Prøver, modtagne fra Tuborg Bryggerier. Det viste sig, at disse Prøver i 2—3 Dage spirede lige saa godt som dansk Byg i 4 Dage.

Endelig er Spireevne og Vandindhold undersøgt i 395 Frøprøver af Eng-Svingel, Byg, Runkelroe og Turnips, høstet ved forskellige Modenhedsgrader og hjærget paa 3 forskellige Tørhedsstadier; disse Prøver er atter blevet tørrede ved forskellig Temperatur, i forskellig Tid og med forskellig Gennemluftning for at erfare noget om de Hensyn, der bør tages ved kunstig Tørring af Frø. Samtlige disse Forsøg baade i Mark og i Laboratorium er foretagne af Frøkontrollen. Beretning derom vil fremkomme, naar Undersøgelserne er sluttede.

De øvrige 168 Analyser er gentagne Undersøgelser af indsendte Prøver til Sammenligning med tidligere fundne Resultater samt forskellige Undersøgelser af Frø af ældre Aargange, Frø fra forskellige Avlssteder, Ukrudsfrø m. m.

Af de 16 140 indsendte Prøver har Frøkontrollen modtaget:

i Juli	Maaned	244 Prøver.	
- August	—	1044	—
- September	—	1600	—
- Oktober	—	1601	—
- November	—	1774	—
- December	—	1681	—
- Januar	—	1781	—
- Februar	—	1617	—
- Marts	—	2096	—
- April	—	1295	—
- Maj	—	1113	—
- Juni	—	294	—

Som i de foregaaende Aar er Marts den Maaned, hvori der indkommer flest Prøver; men medens Tilvæksten for faa Aar siden var jævn fra forholdsvis faa Prøver om Efteraaret, viser ovenstaaende Oversigt, at der i dette Arbejdsaar straks fra Sæsonens Begyndelse er indkommet et stort Antal Prøver. Da de Prøver, der indkommer i Efteraarsmaanederne, for en stor Del er Raavarer af Græsfrø, tager det forholdsvis lang Tid at analysere dem. Naar Juni og Juli Maaneder undtages, arbejdes der nu med fuld Kraft paa Frøkontrollen i de øvrige Maaneder, hvor hver Arbejdsplads nu er besat og hvert Rum optaget af Hjælpemidler ved Analysearbejdet og som Opbevarings-

steder for Prøverne. Medens Frøkontrollen i tidligere Aar har kunnet være lukket fra 15. Juni til 16. August, har den i de senere Aar kun delvis kunnet holdes lukket fra 1. til 16. Juli; Kontoret har dog altid været aabent. Herefter vil der heller ikke blive lukket paa Laboratorierne, saaledes at der altid vil kunne modtages Prøver til Analysering straks.

Samtlige 17 033 undersøgte Prøver kan grupperes paa følgende Maade:

Kornsorter.

- 454 Prøver Havre, *Avena sativa* og ganske enkelte *A. orientalis*.
- 805 — Toradet Byg, *Hordeum distichum*.
- 54 — Seksradet Byg, *Hordeum vulgare*.
- 41 — Rug, *Secale cereale*.
- 31 — Hvede, *Triticum vulgare*.
- 3 — Majs, *Zea Mays*.

1388 Prøver.

Andre Græsser.

- 325 Prøver Timothe, *Phleum pratense*.
- 614 — Alm. Rajgræs, *Lolium perenne*.
- 601 — Ital. Rajgræs, *Lolium italicum*.
- 10 — Rajgræs, *Lolium sp.*
- 1087 — Eng-Svingel, *Festuca pratensis*.
- 60 — Stivbladet Svingel, *Festuca duriuscula*.
- 1 — Rød Svingel, *Festuca rubra*.
- 2 — Strand-Svingel, *Festuca arundinacea*.
- 4 — Faare-Svingel, *Festuca ovina*.
- 398 — Ager-Hejre, *Bromus arvensis*.
- 3 — Blød Hejre, *Bromus mollis*.
- 304 — Draphavre, *Avena elatior*.
- 3243 — Hundegræs, *Dactylis glomerata*.
- 81 — Eng-Rævehale, *Alopecurus pratensis*.
- 34 — Fløjlsgræs, *Holcus lanatus*.
- 22 — Fioringræs, *Agrostis alba*.
- 151 — Alm. Rapgræs, *Poa trivialis*.
- 40 — Eng-Rapgræs, *Poa pratensis*.
- 1 — Stortoppet Rapgræs, *Poa fertilis*.
- 1 — Fladstraaet Rapgræs, *Poa compressa*.
- 15 — Rapgræs (Arten ej mikroskopisk bestemt).
- 4 — Kamgræs, *Cynosurus cristatus*.

7001 Prøver.

Ærteblomstrede.

937	Prøver	Rødkløver, <i>Trifolium pratense</i> .
286	—	Hvidkløver, <i>Trifolium repens</i> .
265	—	Alsikekløver, <i>Trifolium hybridum</i> .
6	—	Blodkløver, <i>Trifolium incarnatum</i> .
392	—	Humle-Sneglebælg, <i>Medicago lupulina</i> .
243	—	Lucerne, <i>Medicago sativa</i> .
157	—	Gul Rundbælg, <i>Anthyllis vulneraria</i> .
256	—	Alm. Kællingetand, <i>Lotus corniculatus</i> .
1	—	<i>Lespedeza</i> sp.
4	—	Serradela, <i>Ornithopus sativus</i> .
151	—	Ært, <i>Pisum</i> sp.
11	—	Hestebønne, <i>Faba vulgaris</i> .
31	—	Fodervikke, <i>Vicia sativa</i> .
10	—	Gul Lupin, <i>Lupinus luteus</i> .

2750 Prøver.

Foderurter af andre Familier.

3092	Prøver	Runkelroe, <i>Beta vulgaris</i> .
675	—	Gulerod, <i>Daucus Carota</i> .
378	—	Turnips, <i>Brassica campestris rapifera</i> .
347	—	Kaalroe, <i>Brassica Napus rapifera</i> .
4	—	Alm. Boghvede, <i>Fagopyrum esculentum</i> .
11	—	Sølvboghvede, <i>Fagopyrum esculentum argenteum</i> .
9	—	Spergel, <i>Spergula</i> sp.
27	—	Gul Sennep, <i>Sinapis alba</i> .
1	—	Brun Sennep, <i>Sinapis nigra</i> .

4544 Prøver.

Blandfrø.

395 Prøver.

Fabriksplanter, Haveplanter.

806 Prøver.

Træfrø.

133 Prøver.

Vildtvoksende Planter.

16 Prøver.

Af Kornsorter er der undersøgt 597, af andre Græsser 334, af ærteblomstrede 291, af Foderurter af andre Familier 1265 og af Fabriks- og Haveplanter 97 flere Prøver end Aaret forud. Af Blandfrø er der undersøgt 133 og af Træfrø 25 færre end i 1914—15.

Af de i Aarets Løb udførte 17 033 Undersøgelser var:

7272 fuldstændige Analyser; heraf var 3834 Vejledningsanalyser til halv Takst og 2378 Efteranalyser; med 52 Prøver foretoges tillige en udførlig Avlsstedsbestemmelse og med 18 Silkebestemmelse; endvidere udførtes med 1 Prøve Rapgræs udførlig mikroskopisk Undersøgelse til Bestemmelse af Ægtheden (Undersøgelse af 100—200 Frø; i Almindelighed bestemmes Ægtheden af de vigtigere Rapgræsarter ved Undersøgelse af 10—20 Frø af Rapgræsprøver uden særlig Betaling). 23 af Prøverne, der var fremsendte i lufttæt lukket Beholder, undersøgtes tillige for Vandindhold. Af 264 Prøver undersøgtes større Mængder for Indhold af fremmed Frø eller Ukrud. Af 35 Prøver Runkelroefrø bestemtes Antallet af Spirer pr. 100 Hoveder. Endelig foretoges 17 Rumvægtsbestemmelser og 1 Bestemmelse af Skalprocent, og 10 Prøver undersøgtes for Indhold af afskallede Korn.

2679 Renhedsbestemmelser (for 15 bestemtes tillige Kornvægten); 2225 af Analyserne var Vejledningsanalyser til halv Takst; for 11 Prøver søgtes ogsaa Avlsstedet bestemt, med 3 foretoges tillige Silkebestemmelse; 85 Prøver underkastedes særlige Undersøgelser for Indhold af fremmed Frø eller Ukrud. 4 Prøver undersøgtes tillige for Vandindhold, 10 for Rumvægt og 4 for Indhold af afskallede Frø.

1 Kornvægtsbestemmelse og 22 Rumvægtbestemmelser.

6483 Spiringsundersøgelser, hvoraf 5213 var Vejledningsanalyser til halv Takst og 175 Efteranalyser; 1336 af disse Prøver, der indsendtes i lufttæt lukket Beholder, undersøgtes ogsaa for Vandindhold; 23 Prøver undersøgtes tillige for Kornvægt, hvilken Bestemmelse ogsaa foretoges med alle de 2677 Spiringsprøver af Runkelroefrø; i 108 af disse bestemtes Antallet af Spirer pr. 100 Hoveder. — I 6 Prøver bestemtes endvidere Indhold af Silke, Ukrud m. m., og af 6 foretoges Rumvægtsbestemmelse.

27 Silkebestemmelser (3 Prøver analyseredes ogsaa for Avlssted).

54 Avlsstedsbestemmelser.

456 Vandindholdsbestemmelser.

Endelig bestemtes for 30 Prøver Indholdet af fremmed

Frø, 1 Prøve Rapgræs undersøgtes mikroskopisk, og 8 Prøver undersøgtes for Indhold af afskallede Frø.

Det giver i alt ca. 33 000 Enkeltundersøgelser.

115 af de omtalte Undersøgelser var II-Analyser til dobbelt Takst.

II. Gennemsnitstillene for de i 1906—1916 og 1915—1916 undersøgte Frøprøver.

Disse Tal findes for de vigtigste Landbrugsplanters Frø, af hvilke der i disse Aar er blevet undersøgt Prøver, i Tabellerne 1 og 2. Ved Udregningen er der udelukkende medtaget fuldstændige Analyser. Indtil 1912—13 er alle de Analyser, som kunde antages at gælde det rensede Frø, saaledes som Frøhandlerne leverer det til Landmænd, Detailhandlere, Brugsforeninger o. l., medtaget ved Beregningen. I de senere Aar, hvor der til Undersøgelse indsendes flere og flere Prøver af Raavarer eller delvis rensede Partier af hjemmeavlet Frø, er det imidlertid blevet stedse vanskeligere at trække en passende Grænse mellem ikke færdig rensed og rensed Frø. Da Antallet af Prøver af Frø, der leveres af Frøforretninger til Kunder af de ovennævnte Kategorier, og som indkommer til Efterundersøgelse, i de senere Aar stedse er steget, og da denne Stigning har været særlig stærk i de tre sidste Aar (fra 1120 til 2545 i 1915—16) som Følge af det i Afsnit III anførte, har Frøkontrolkommissionen i 1913 paa Direktørens Forslag bestemt, at Gennemsnitstillene fra og med nævnte Aar skal udregnes paa Grundlag af samtlige Efteranalyser for de Frørsorters Vedkommende, af hvilke der mindst er indkommet 10 Prøver til Efteranalyse. Meddelelse herom blev i Juli Maaned 1913 tilsendt de større af Kontrollens Kunder. For de Frørsorter, af hvilke der er færre end ca. 10 Efteranalyser, beregnes Gennemsnitstillene paa den tidligere anvendte Maade; men det vil jo kun blive de mindre vigtige Frørsorter og de, af hvilke der kun avles lidt eller intet Frø her i Landet, hvorom dette gælder.

Da Hovedparten af Prøverne, der indsendes af Rodfrugtfrø og Sæd, oftest alene ønskes undersøgt for Spireevne, har man, for at gøre Gennemsnitstillene for Spireevnen af disse Arter sikrere, i de tre sidste Aar ved Beregningen heraf ogsaa medtaget Resultatet af Undersøgelsen af disse Prøver.

Gennemsnitstallene kan efter den Maade, hvorpaa de er beregnede, benyttes som Norm for, hvad der kan fordres af almindelig gode Frøvarer af de forskellige Frøsorter. Hvor der i Rubrikken »Spireevne af det rene Frø« findes to Tal, betyder det første Procentmængden af de ved Spiringsundersøgelserne virkelig spirede Frø, det andet Mængden af »haarde« Korn i Bælgplanternes Frø. Da der hyppig i Efteraarsmaanederne findes en Del flere »haarde« Korn i Bælgplanternes Frø end om Foraaret i Saatiden, er det anførte Tal for disse i Tabel 1 Gennemsnittallet af de i Foraarsmaanederne Marts—Juni undersøgte Prøver for Aarene 1906—1912; i 1912—16, hvor de anførte Gennemsnitstal, som ovenfor anført, er beregnede paa Grundlag af samtlige Efteranalyser, er alle Analyseresultater medtagne, ogsaa ved Beregningen af Gennemsnitsindholdet af »haarde« Korn, da Efteranalyserne udelukkende udføres om Foraaret af Prøver af Frø, der leveres til Landmænd eller disses Organisationer. »Spirehastigheden« angiver det Procentantal Frø, der er spirede i omtrent $\frac{1}{3}$ af den hele Spiretid.

Da Spireevnen af danskavlet Rajgræs saa godt som altid er væsentlig højere end Spireevnen af irsk- og skotskavlet Rajgræs, har man for 1915—1916 udregnet Gennemsnitstal for de danskavlede Prøver af henholdsvis Alm. og Ital. Rajgræs hver for sig. Det ses, at danskavlet Alm. Rajgræs i Gennemsnit af 60 Prøver af Partier, solgte til Landmænd, har haft 11.7 pCt. højere Spireevne end de 60 Prøver Frø af irsk Avl, solgte til Landmænd. For Ital. Rajgræs har det danske Frø i Gennemsnit 21.3 pCt. højere Spireevne end det irske Frø. Det ses, at der er god Grund til at udregne disse Gennemsnitstal hver for sig, og det vil derfor blive gjort i Fremtiden.

Sammenlignes Gennemsnitstallene for 1915—16 (Tabel 2) med dem for 1906—16 (Tabel 1), faar vi at vide, hvorledes Frøvarerne i det forløbne Aar staar i Forhold til Frøvarerne, undersøgte i de 10 foregaaende Aar. De positive Tal i nedenstaaende Oversigt for henholdsvis Renhed og Spireevne betegner, at denne i 1915—16 har været højere end i det foregaaende Tiaar, de negative, at der har fundet en Tilbagegang Sted. Desuden kan det have sin Betydning at se, hvorledes den fundne Ukrudsmængde i Prøverne stiller sig i 1915—16, sammenlignet med Gennemsnitstallene for Ukrudsindehold i de

Tabel 1. Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for 1906—1916.

Frøart	Antal undersøgte Prøver	Friskvægt af 1000 Korn i Gram	Renheds- bestemmelser				Springs- bestemmelser			
			Fremmed Kulturfrø	Ukrudsfrø	Affald	Rent Frø	Spirehastighed	Spireevne af det rene Frø	Rent spiret Frø	
										pCt.
Rødkløver (<i>Trifolium pratense</i>) . . .	3639	1.72	0.8	0.6	2.1	97.0	78.5	85.5	9.9	82.9
Hvidkløver (<i>do. repens</i>) . . .	968	0.654	1.9	1.1	1.7	95.3	75.9	81.7	13.3	77.9
Alsikekløver (<i>do. hybridum</i>) . . .	1148	0.676	2.2	0.5	1.4	95.9	79.2	84.0	11.2	80.5
Blodkløver (<i>do. incarnatum</i>) . . .	50	3.27	0.2	0.3	2.1	97.4	81.1	92.5	0.9	90.0
Humle-Sneglebælg (<i>Medicago lupulina</i>)	956	1.59	0.1	0.4	1.1	98.4	73.1	82.8	7.5	81.0
Lucerne (<i>Medicago sativa</i>)	666	2.00	0.4	0.4	2.1	97.1	63.6	79.2	12.7	76.9
Gul Rundbælg (<i>Anthyllis vulneraria</i>)	535	2.37	2.3	0.8	2.5	94.4	72.0	79.7	11.3	75.2
Alm. Kællingetand (<i>Lotus corniculatus</i>)	662	1.12	0.3	1.4	1.5	96.8	58.8	77.0	15.7	74.5
Serradela (<i>Ornithopus sativus</i>) . . .	27	3.42	0.5	2.5	2.3	94.7	65.9	87.8	0.6	82.7
Timothe (<i>Phleum pratense</i>)	1293	0.394	0.7	0.4	0.9	98.0	92.1	94.7		92.9
Alm. Rajgræs (<i>Lolium perenne</i>) . . .	1430	1.96	2.8	0.1	1.4	95.7	85.2	89.7		85.9
Ital. Rajgræs (<i>do. italicum</i>) . . .	1350	1.96	1.1	0.2	2.2	96.3	88.1	91.7		88.5
Eng-Svingel (<i>Festuca pratensis</i>) . .	1606	1.99	2.9	0.2	3.6	93.8	83.1	92.9		86.6
Stivbladet Svingel (<i>Festuca duriuscula</i>)	203	0.788	1.0	0.2	17.1	81.7	73.8	83.7		68.4
Ager-Hejre (<i>Bromus arvensis</i>)	1051	2.17	0.3	0.4	2.8	96.5	90.7	94.5		90.2
Stakløs Hejresvingel (<i>Schedonorus inermis</i>)	21	3.80	0.2	1.1	19.6	79.1	78.9	88.7		70.2
Draphave (<i>Avena elatior</i>)	1115	3.21	2.2	0.1	8.5	89.2	82.8	86.7		77.3
Hundegræs (<i>Dactylis glomerata</i>) . .	3279	0.990	2.2	0.2	11.4	86.2	86.6	94.3		81.2
Eng-Rævehale (<i>Alopecurus pratensis</i>)	418	0.848	2.2	1.4	27.6	68.8	72.8	82.1		56.5
Fløjlsgræs (<i>Holcus lanatus</i>)	73	0.425	2.5	0.8	24.2	72.5	80.0	86.3		62.6
Fioringræs (<i>Agrostis alba</i>)	110	0.092	0.7	1.3	5.2	92.8	87.4	92.2		85.6
Alm. Rapgræs (<i>Poa trivialis</i>)	270	0.185	1.1	0.7	10.0	88.2	81.0	89.7		79.1
Eng-Rapgræs (<i>Poa pratensis</i>) . . .	133	0.213	0.4	0.7	15.4	83.5	55.0	76.9		64.2
Kamgræs (<i>Cynosurus cristatus</i>) . . .	50	0.581	1.0	1.0	0.9	97.1	76.8	92.0		89.3
Runkelroe (<i>Beta vulgaris</i>)	3879	19.9	—	2.1	—	97.9	74.8	80.6		78.9
Sukkerroe (<i>do. do. saccharifera</i>) . .	110	19.8	—	2.2	—	97.8	74.5	79.8		78.0
Gulerod (<i>Daucus Carota</i>)	582	1.11	0.1	0.4	7.0	92.5	62.7	71.0		65.7
Turnips (<i>Brassica campestris rapifera</i>)	829	1.98	0	0	2.9	97.1	88.9	97.1		94.3
Kaalroe (<i>Brassica Napus rapifera</i>) . .	727	2.90	0	0.1	1.7	98.3	84.2	94.3		92.6
Havre (<i>Avena sativa</i>)	1594	37.3	0.4	0.1	1.0	98.5	92.8	95.9		94.5
2rd. Byg (<i>Hordeum distichum</i>) . . .	1151	45.3	0.2	0	0.5	99.3	95.2	96.8		96.1
6rd. do. (<i>do. vulgare</i>)	286	36.8	0.1	0.1	0.7	99.1	96.5	97.7		96.8

Tabel 2. Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for 1915—1916.

Frøart	Antal undersøgte Prøver	Friskvægt af 1000 Korn i Gram	Renhedsbestemmelser				Spiringsbestemmelser		
			Fremmed Kulturfrø	Ukrudfrø	Affald	Rent Frø	Spirehastighed	Spireevne af det rene Frø	Rent spiret Frø
			pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	
Rødkløver (<i>Trifolium pratense</i>)	333	1.08	0.8 0.47	2.8 96.9	78.1	83.7	+ 7.4	81.1	
Hvidkløver (<i>do. repens</i>)	95	0.048	3.0 1.27	1.8 93.9	75.7	80.5	+ 12.3	75.6	
Alsikekløver (<i>do. hybridum</i>)	117	0.062	2.1 0.44	1.9 95.6	80.1	84.6	+ 8.2	80.9	
Blodkløver (<i>do. incarnatum</i>)	5	3.20	0.2 0.12	1.7 98.0	79.8	91.7	+ 0.1	89.7	
Humle-Sneglebæg (<i>Medicago lupulina</i>)	108	1.09	0.1 0.21	1.0 98.7	71.1	74.5	+ 5.8	73.5	
Lucerne (<i>Medicago sativa</i>)	109	1.97	1.3 0.75	1.9 96.1	57.0	73.2	+ 15.6	70.8	
Gul Rundbæg (<i>Anthyllis vulneraria</i>)	67	2.17	4.0 1.49	2.5 91.4	78.0	83.2	+ 8.5	76.0	
Alm. Kællingetand (<i>Lotus corniculatus</i>)	85	1.11	0.2 0.98	1.1 97.7	65.2	80.4	+ 12.1	78.8	
Serradela (<i>Ornithopus sativus</i>)	4	3.35	0.1 0.90	1.5 97.5	52.8	83.8	+ 0	81.7	
Timothe (<i>Phleum pratense</i>)	122	0.392	0.6 0.40	1.0 98.0	91.6	93.4		91.5	
Alm. Rajgræs (<i>Lolium perenne</i>), dansk	60	2.01	1.4 0.03	3.0 95.0	94.5	95.6		91.4	
do. (<i>do.</i>), irsk	60	1.08	3.0 0.06	1.5 95.4	80.8	83.5		79.7	
Ital. Rajgræs (<i>Lolium italicum</i>), dansk	61	1.88	0.3 0.02	1.7 98.0	96.7	97.5		95.6	
do. (<i>do.</i>), irsk	56	1.08	2.5 0.12	2.8 94.6	74.8	78.5		74.3	
Eng-Svingel (<i>Festuca pratensis</i>)	131	1.01	3.7 0.08	3.0 92.6	86.5	91.8		85.0	
Stivbladet Svingel (<i>Festuca duriuscula</i>)	13	0.177	1.6 0.21	20.0 78.2	65.4	76.7		60.0	
Ager-Hejre (<i>Bromus arvensis</i>)	127	1.93	0.3 0.35	3.0 95.7	88.8	90.6		86.7	
Draphavre (<i>Avena elatior</i>)	128	3.29	1.3 0.04	10.8 88.4	78.1	80.8		71.3	
Hundegræs (<i>Dactylis glomerata</i>)	211	1.08	2.3 0.09	10.2 87.5	90.9	95.2		83.3	
Eng-Rævehale (<i>Alopecurus pratensis</i>)	40	0.839	2.5 2.18	32.5 62.8	76.1	83.3		52.8	
Fløjlsgræs (<i>Holcus lanatus</i>)	9	0.372	4.5 0.87	8.5 86.1	83.2	87.1		75.0	
Fioringræs (<i>Agrostis alba</i>)	9	0.085	0.4 0.89	4.8 93.9	82.9	88.8		83.4	
Alm. Rapgræs (<i>Poa trivialis</i>)	16	0.177	0.8 0.51	8.9 89.8	83.7	87.9		78.9	
Eng-Rapgræs (<i>Poa pratensis</i>)	8	0.195	0.1 0.70	12.7 86.5	67.8	78.2		67.6	
Kamgræs (<i>Cynosurus cristatus</i>)	3	0.596	0.7 1.70	1.6 96.0	77.3	85.8		81.9	
Runkelroe (<i>Beta vulgaris</i>)	165	18.7	— 1.5 —	— 98.5 —	68.4	72.8		71.2	
Sukkerroe (<i>do. do. saccharifera</i>)	19	20.2	— 2.1 —	— 97.9 —	75.2	79.8		78.1	
Gulerod (<i>Daucus Carota</i>)	21	1.06	0 0.34	7.5 92.2	58.8	69.1		63.7	
Turnips (<i>Brassica campestris rapifera</i>)	63	2.06	0 0.02	2.9 97.1	88.8	95.5		92.7	
Kaalroe (<i>Brassica Napus rapifera</i>)	48	2.92	0 0.03	2.1 97.9	88.0	94.8		92.3	
Havre (<i>Avena sativa</i>)	298	36.5	0.3 0.08	1.3 98.5	94.0	96.6		95.2	
2rd. Byg (<i>Hordeum distichum</i>)	276	44.7	0.2 0.05	0.4 99.3	95.6	96.4		95.7	
6rd. do. (<i>do. vulgare</i>)	44	36.1	0.1 0.20	0.8 98.9	95.9	97.1		96.0	

i 1906—16 undersøgte Prøver. De positive Tal betegner her, at der i 1915—16 har været mere Ukrud end i 1906—16, de negative Tal, at der har været mindre.

	Ukrud	Renhed	Spireevne
Rødkløver	÷ 0.13	÷ 0.1	÷ 4.3
Hvidkløver	+ 0.17	÷ 1.4	÷ 2.2
Alsikkløver	÷ 0.06	÷ 0.3	÷ 2.4
Humle-Sneglebælg	÷ 0.19	+ 0.3	÷ 9.5
Lucerne	+ 0.35	÷ 1.0	÷ 3.1
Gul Rundbælg	+ 0.69	÷ 3.0	+ 0.2
Alm. Kællingetand	÷ 0.42	+ 0.9	÷ 0.2
Timothe	0	0	÷ 1.3
Alm. Rajgræs, dansk	÷ 0.07	÷ 0.1	+ 5.9
— irsk	÷ 0.04	÷ 0.3	÷ 6.2
Ital. Rajgræs, dansk	÷ 0.18	+ 1.5	+ 5.8
— irsk	÷ 0.08	÷ 1.9	÷ 13.2
Eng-Svingel	÷ 0.12	÷ 0.7	÷ 1.1
Stivbladet Svingel	+ 0.01	÷ 3.5	÷ 7.0
Ager-Hejre	÷ 0.05	÷ 0.8	÷ 3.9
Draphavre	÷ 0.06	÷ 0.8	÷ 6.1
Hundegræs	÷ 0.11	+ 1.3	+ 0.9
Eng-Rævehale	+ 0.78	÷ 6.0	+ 1.2
Fløjlsgræs	+ 0.07	+ 13.6	+ 0.8
Fioringræs	÷ 0.41	+ 1.1	÷ 3.4
Alm. Rapgræs	÷ 0.19	+ 1.6	÷ 1.8
Eng-Rapgræs	0	+ 3.0	+ 1.3
Runkelroe		+ 0.6	÷ 8.3
Gulerod	÷ 0.06	÷ 0.3	÷ 1.9
Turnips	+ 0.02	0	÷ 1.6
Kaalroe	÷ 0.07	÷ 0.3	0

Det vil ses, at for de fleste Frøsorters Vedkommende er Forskellen mellem Gennemsnitstallene for Renhed i det her omhandlede Aar og i det foregaaende Tiaar ikke store. Renheden er i 1915—16 i 9 Tilfælde højere end i 1906—16, i 15 Tilfælde lavere; for Spireevnen gælder noget lignende; der er dog flere Frøarter, der har væsentlig lavere Spireevne i 1915—16 end i 1906—16. Særlig meget lavere er Spireevnen af Humle-Sneglebælg, Alm. og Ital. Rajgræs af irsk Avl, Draphavre og Runkelroefrø; for Sneglebælg og Draphavres Vedkommende beror den lave Spireevne paa, at en stor Del af det Frø, der solgtes, var fjorgammelt eller ældre Frø. — Ogsaa hvad Ukrudsindholdet angaar, synes der omtrent at være Balance mellem de Tilfælde, hvor det er mindre i det her omhandlede Aar end i 1906—16,

og de Tilfælde, hvor det er større. Særlig for Kællingetand synes der at være en glædelig Nedgang at spore i det i øvrigt ret store Gennemsnitsindhold af Ukrud.

For at give en Forestilling om, hvor rent og spiredygtigt Frø der kan præsteres, meddeles nedenstaaende Oversigt over de bedste Prøver, der i det forløbne Aar er undersøgte ved Frøkontrollen. Ved Valget af disse Prøver er der dels taget Hensyn til høj Renhed og Spireevne, dels til lavt Ukrudsindhold; der er saaledes ikke altid valgt den Prøve, som har haft den højeste Renhed i Aarets Løb inden for vedkommende Art; har Prøven ikke tillige haft god Spireevne eller lavt Ukrudsindhold, er den ikke blevet medtaget; det er de Prøver, der med lige Hensyntagen til alle tre nævnte Forhold har været de bedste, der er valgte. — For et Par Arter, af hvilke yderst faa Prøver er undersøgte for Renhed, er der kun anført Tal for Spireevnen.

	Renhed	Ukrud	Kornvægt	Spireevne
Rødkløver	99.2	0.02	1.78	97
Hvidkløver	99.2	0.20	0.668	92.5
Alsikekløver	99.1	0.10	0.650	97
Humle-Sneglebælg	99.6	0	1.79	96
Lucerne	98.9	0.20	2.54	96
Rundbælg	97.2	0.32	2.49	91
Alm. Kællingetand	99.7	0	1.20	99
Timothe	99.7	0.10	0.400	97
Alm. Rajgræs	99.3	0	2.17	98
Ital. Rajgræs	99.5	0	2.05	100
Eng-Svingel	98.8	0	1.78	99
Stivbl. Svingel	82.4	0.55	0.828	93
Ager-Hejre	99.1	0	1.91	97
Draphavre	92.8	0.01	3.10	96
Hundegræs	96.2	0	1.12	97
Eng-Rævehale	71.0	0.90	1.05	93
Fløjlsgræs, afskallet	88.6	0.70	0.800	87
Fioringræs	95.4	0.80	0.090	90
Alm. Rapgræs	96.6	0.20	0.177	95
Eng-Rapgræs	95.4	0.20	0.280	89.5
Runkelroe	99.3	0	23.0.	94
Gulerod				96
Turnips				100
Kaalroe				100

III. Efterundersøgelser af Prøver med opgivne Garantital.

Antallet af Prøver, der i 1915—16 er modtagne til Efterundersøgelse, er 2545, hvilket er 605 flere end i 1914—15, 190 flere end i 1913—14 og 725 flere end i 1912—13.

For 2186 af disse Prøver var det opgivet Frøkontrollen, hvilke Tal der ved Salget var garanteret med Hensyn til Renhed, Spireevne m. m., medens disse Tal ikke var angivne for de øvrige Prøver. For 21 af Prøverne af Rodfrugtfrø var der kun garanteret Spireevne, hvorfor alene denne undersøgte, medens de øvrige Prøver er analyserede fuldstændigt for Renhed, Ukrudsindhold, Kornvægt, Spireevne m. m.

I Tabel 3 findes der en Oversigt over Resultaterne af disse Analyser. For de Prøver, for hvilke Garantitalene kendes, er det angivet, hvor mange Prøver der er lavere end de garanterede Tal; Prøverne er for Renhedens Vedkommende grupperede i fire Rubrikker, eftersom den er henholdsvis 2—3, 3—5, 5—8 og over 8 pCt. lavere end garanteret, og paa samme Maade i fire Rubrikker for Spireevnen, efter som denne er 3—4, 4—6, 6—9 og over 9 pCt. lavere end garanteret.

Af de 2165 Prøver, der er undersøgte for Renhed, har 75 — eller 3.5 pCt. — ved Undersøgelsen vist sig at have en saa meget lavere Renhed end garanteret, at den gældende Latitude, der er 2 pCt., naar det garanterede Tal er mindst 85 pCt., 3 pCt., naar det er lavere, er overskredet, i hvilke Tilfælde der efter Statsfrøkontrollens Erstatningsregler skal ydes Erstatning for hele Differensen mellem den garanterede og den fundne Renhed. Latituden, der for Spireevnen er 3 pCt., naar Garantitallet er 95 pCt. eller derover, 4 pCt., naar det er fra 90 til 94.9 pCt., 5 pCt., naar det er fra 80 til 89.9 pCt. og 6 pCt., naar det er under 80 pCt., er overskredet i 113 eller 5.2 pCt. af samtlige 2186 Tilfælde.

I Sammenligning med den tilsvarende Oversigt i Fjor viser det sig, at Renheden har været for lav i 3.5 pCt. Tilfælde mod 3.9 pCt. i Fjor; for Spireevnens Vedkommende er der lidt flere og forholdsvis større Mangler i 1915—16 end i 1914—15, da der kun var 4.9 pCt. af Prøverne, der viste saa meget lavere Spireevne end garanteret, at det vilde have medført Erstatningspligt efter Frøkontrollens Regler; imidlertid var der i 1912—13 og 1913—14 paa tilsvarende Maade henholdsvis 12 og 11.1 pCt.

Tabel 3. Oversigt over udførte Efteranalyser.
Føraaret 1915.

Frøart	Prøver, for hvilke Garantitallene var opgivne									Antal Prøver, for hvilke Garantitallene ikke var opgivne
	I alt undersøgt	Antal Prøver, for hvilke der er Erstatningspligt								
		Renhed under Garantien				Spireevne under Garantien				
		2—3 pCt.	3—5 pCt.	5—8 pCt.	8 pCt. og derover	3—4 pCt.	4—6 pCt.	6—9 pCt.	9 pCt. og derover	
Rødkløver	302	3	1	—	—	2	5	4	4	40
Hvidkløver	97	2	2	1	—	1	1	1	—	10
Alsikekløver	102	1	—	—	1	—	—	—	—	14
Bloodkløver	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Humle-Sneglebæg	99	—	—	—	—	—	1	13	6	9
Lucerne	98	—	—	1	—	—	2	2	—	14
Rundbæg	58	2	4	1	—	—	1	1	2	10
Alm. Kællingetand	79	1	—	—	—	—	—	1	—	8
Serradela	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Timothe	115	—	—	—	—	1	2	—	1	7
Alm. Rajgræs	190	6	—	—	1	—	—	3	1	21
Ital. Rajgræs	197	8	2	3	—	—	1	5	5	18
Eng-Svingel	121	3	5	1	—	1	1	—	2	10
Stivbladet Svingel	11	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Ager-Hejre	119	—	2	1	—	—	2	2	3	9
Draphavre	117	2	4	6	1	—	4	1	10	10
Hundegræs	196	3	3	2	1	—	1	1	—	21
Eng-Rævehale	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Fløjlgræs	11	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Fioringræs	7	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Alm. Rapgræs	14	—	—	—	—	—	1	—	—	2
Eng-Rapgræs	3	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Runkelroe	141	1	—	—	—	—	—	3	11	20
Gulerod	15	—	—	—	—	—	—	—	1	6
Turnips	52	—	—	—	—	1	—	1	—	11
Kaalroe	40	—	—	—	—	—	—	1	—	8
Gul Sennep	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Havre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
2rd. Byg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
6rd. Byg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Ært	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
Vikke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
Hestebønne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Gul Lupin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Majs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Spergel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Sølvboghvede	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
I alt...	2186	32	23	16	4	6	22	39	46	359

af Prøverne, der havde saa lav Spireevne, at det medførte Erstatningspligt. Trods Besværlighederne ved under Krigen at fremskaffe Frø fra Udlandet viser det sig saaledes, at det leverede Frø i de to Krigsaar gennemgaaende har svaret bedre til de garanterede Tal end i de to foregaaende Aar.

Af Tabellen fremgaar det, at det er Prøverne af Rødkløver, Humle-Sneglebælg, Rundbælg, Ital. Rajgræs, Ager-Hejre og Draphavre samt Runkelroe, der forholdsvis hyppigt har været saa meget lavere end garanteret, at det medførte Erstatningspligt; særlig har Spireevnen i mange Tilfælde været væsentlig lavere end garanteret for Sneglebælg, Ital. Rajgræs, Draphavre og Runkelroe. Af de tre førstnævnte Arter var det ofte gammelt Frø, der solgtes, da nyt var vanskeligt at faa, og Runkelroefrøet af Avl 1915 havde, som nævnt Side 787, ofte daarlig Spireevne.

Efterundersøgelser af Prøver, leverede af særlig kontrollerede Forretninger.

En væsentlig Del (1586) af de i Tabel 3 omhandlede Resultater af Efterundersøgelser af Prøver med opgivne Garantital stammer fra 13 Forretninger og Frøomsætningsorganisationer, der selv ønsker og foranlediger, at deres Salg af garanterede Frøvarer kontrolleres. Ifølge Overenskomst med nedennævnte Forretninger har Statsfrøkontrollen nemlig paataget sig at føre Kontrol med alt det Frø, som vedkommende Frøleverandører i 1915—16 har leveret med Garanti til Landmænd eller disses Organisationer, Brugsforeninger eller Købmænd (Detailhandlere). Kontrollen foregaar paa den Maade, at disse Frøleverandører er forpligtede til at forelægge Statsfrøkontrollen Adresser paa samtlige indenlandske Kunder af foran nævnte Kategorier samtidig med, at Frøvarerne tilsendes disse. Det skal endvidere opgives, hvilke Frøsorter og hvor meget der er leveret, samt med hvilken Garanti Frøet er solgt.

Statsfrøkontrollen udvælger af de forelagte Adresser et Antal, fastsat under Hensyn til Omsætningens Størrelse og Antal Partier, og retter skriftlig Opfordring til disse Kunder om, efter Frøkontrollens nærmere Angivelse, at indsende Prøver af en eller flere af de Frøsorter, som de har modtaget fra vedkommende Leverandør. Med Opfordringen sendes der dobbelte Papirposer; paa Inderposen findes der Regler for, hvorledes Prøve-

udtagningen skal foregaa, og Skema til den Erklæring, som Køberne af Frøet og Vidnerne skal udfylde og underskrive. De indkomne Prøver analyseres for de respektive Leverandørers Regning; Resultatet af Analyserne tilstilles de respektive Forretninger, og ved Arbejdsaarets Slutning affatter Statsfrøkontrollen en Oversigt over Analyseresultaterne af de indkaldte Prøver af Leveringer fra hver Forretning for sig, sammenstillede med Garantitallene. Endvidere anføres de Mangler i henholdsvis Renhed og Spireevne, der er saa store, at de efter Statsfrøkontrollens Regler medfører Erstatning, ligesom det angives, hvor stor denne Erstatning bliver i pCt. af Varens Pris. Hver Indsender af Prøver faar fra Frøkontrollen en saadan Oversigt tilstillet, paa hvilken Analyseresultatet af den eller de fra samme modtagne Prøver er tydeligt understreget; samtidig sendes der vedkommende en forklarende Følgeskrivelse. Forretningerne er i Henhold til Overenskomsten forpligtede til at sende Oversigten til alle deres Købere af Frø, for hvilket der er ydet Garanti. De skal underskrive en Erklæring paa Tro og Love om, at denne Udsendelse har fundet Sted. Frøkontrollen retter Forespørgsel til en Del af Køberne, om de har faaet denne Oversigt. Ledere af Fællesindkøb kan under lagttagelse af de til enhver Tid gældende Regler selv besørge Prøveudtagningen paa samtlige Deltageres Vegne.

De i Tabel 4 anførte Frøleverandører har i indeværende Arbejdsaar underkastet sig denne Form for Kontrol af deres Frøleveringer og har paa Tro og Love underskrevet Erklæring om, at der har været forelagt Statsfrøkontrollen Adresser paa samtlige indenlandske Kunder af forannævnte Kategorier, der i det her omhandlede Aar har modtaget Frø, for hvilket der er stillet Garanti med Hensyn til Forhold, der kan kontrolleres af Frøkontrollen. For hvert Firma er det anført, hvor mange Prøver der er indkaldte og undersøgte, og hvorvidt de har svaret til Garantien, samt hvor mange der har medført Erstatningspligt. Ser vi paa Tabel 4, hvor de kontrollerede Firmaer er ordnede efter Antallet af Prøver, modtagne som Følge af Indkaldelsen, kan følgende bemærkes:

Der er indkaldt Prøver fra 2860 Kunder, af hvilke imidlertid kun 1312, d. v. s. 46 pCt., har indsendt Prøver, og der er indkaldt 3238 Prøver og indkommet 1586, d. v. s. 49 pCt. 265 af Prøverne indsendtes af Købmænd, 1321 indsendtes af

Tabel 4. Oversigt over, hvorledes de undersøgte Prøver af de kontrollerede Forretningers Leveringer har svaret til de garanterede Tal for Renhed og Spireevne.

De kontrollerede Forretninger	Antal Kunder		Antal Prøver		Antal Prøver, for hvilke der er ydet Garanti for Renhed	Prøver, for hvilke Renheden						Antal Prøver, for hvilke der er ydet Garanti for Spireevne	Prøver, for hvilke Spireevnen						I alt Prøver, der er saa meget lavere end Garantien, at det efter Statsfrøkontrollens Regler medfører Erstatningspligt	Erstatningspligtig Procentdel af den samlede leverede og kontrollerede Frøemængde
	Indkaldt fra	Indsendt fra	Indkaldt	Indsendt		Antal er højere eller lig med Garantien	pCt.	Antal er lavere end Garantien	pCt.	Antal er saa meget lavere end Garantien, at det medfører Erstatningspligt	pCt.		Antal er højere eller lig med Garantien	pCt.	Antal er lavere end Garantien	pCt.	Antal er saa meget lavere end Garantien, at det medfører Erstatningspligt	pCt.		
Fællesf. for Danmarks Brugsforen.	610	379	708	459	425	285	67	140	33	15	4	432	278	64	154	36	16	4	27	3.00
A/S Trifolium, Københ. og Randers	417	195	509	275	275	177	64	98	36	8	3	191	129	68	62	32	14	7	22	3.45
Fr. Dreyer, Aarhus	225	129	382	221	221	145	66	76	34	1	0.5	221	153	69	68	31	9	4	10	0.85
Frøcontoret for undersøgt Markfrø, Kolding	418	151	418	151	151	114	75	37	25	2	1	151	124	82	27	18	8	5	10	3.96
Jydsk Markfrøkontor, Randers	195	98	195	99	99	64	65	35	35	0	0	80	50	63	30	38	1	1	1	0.001
M. Jørgensen, Grejsdalen, Vejle	188	58	188	63	63	51	81	12	19	0	0	61	42	69	19	31	0	0	0	0.00
Langølands Frøavls-Komp., Rudk.	185	56	190	59	42	15	36	27	64	5	12	59	15	25	44	75	21	36	24	29.02
Syd-Stevns Frøhandel, Rødvig	96	58	96	58	58	30	56	24	44	0	0	58	39	67	19	33	4	7	4	4.88
Det sjæll. Frøavlskomp., Kallundb.	90	47	96	52	52	37	71	15	29	2	4	51	39	76	12	24	2	4	3	0.22
Midt- & Vestj. Frøavlskomp., Viborg	178	48	178	48	48	33	69	15	31	1	2	19	13	68	6	32	0	0	1	0.08
Chr. Olsen, Odense	65	32	85	40	13	9	69	4	31	2	15	39	30	77	9	23	2	5	4	2.45
Morsø Frøkontor, Nykøbing J.	124	37	124	37	37	19	51	18	49	4	11	34	22	65	12	35	0	0	4	0.51
Østsjælland Frøavl & Frøhandel, Sierslev, Storehedinge	69	24	69	24	24	16	67	8	33	2	8	24	16	67	8	33	0	0	2	0.86
I alt	2860	1312	3238	1586	1504	995	66	509	34	42	3	1420	950	67	470	33	77	5	112	2.92

Landmænd og disses Organisationer, herunder Brugsforeninger. I øvrigt ses det at være noget forskelligt for de forskellige Forretningers Kunder, hvorledes de har forholdt sig over for Indkaldelsen; af de indkaldte Prøver af Fællesforeningens Leveringer indløb 65 pCt., medens der for et Par af de andre Firmaers Vedkommende ikke er indkommet mere end 27 og 30 pCt.

Tabel 5. Oversigt over, hvorledes de undersøgte Prøver af de kontrollerede Forretningers Leveringer har svaret til de garanterede Tal for Renhed, Spireevne og Maksimumsindhold af Ukrud.

De kontrollerede Forretninger	Antal Prøver, for hvilke der er ydet Garanti for Maksimumsindhold af Ukrud	Prøver, der har et saa meget højere Ukrudsindhold end garanteret, at det medfører Erstatningspligt	Erstatningspligtig Procentdel af den samlede og for Ukrudsindhold kontroll. Frømængde	Prøver, der er saa meget lavere (for Ukrudsindhold saa meget højere) end garanteret, at det medfører Erstatningspligt	Erstatningspligtig Procentdel af den samlede og for Renhed, Spireevne og Ukrudsindhold kontrollerede Frømængde
Fællesf. for Danmarks Brugsforen. A/S Trifolium, Københ. og Randers Fr. Dreyer, Aarhus.....	422	7	0.59	31	3.38
Frøcontoret for undersøgt Markfrø, Kolding.....	Ingen Garanti for Maksimumsindhold af Ukrud				
Jydsk Markfrøkontor, Randers.. M. Jørgensen, Grejsdalen, Vejle..)	42	9	6.21	30	32.51
Langelands Frøavl's-Komp., Rudk. Syd-Stevns Frøhandel, Rødvig...)	54	3	2.20	7	7.03
Det sjæll. Frøavl'skomp., Kallundb. Midt- & Vestj. Frøavl'skomp., Viborg Chr. Olsen, Odense.....)	50	0	0	0	0.32
Chr. Olsen, Odense.....)	46	0	0	0	0.03
Morsø Frøkontor, Nykøbing J...)	Ingen Garanti for Maksimumsindhold af Ukrud				
Østsjælland's Frøavl & Frøhandel, Sierslev, Storehedinge.....)	21	5	24.52	7	25.38
I alt....	635	24			

Ser vi nu paa, hvorledes de undersøgte Prøver har svaret til de garanterede Tal, viser det sig, at for 3 af de 13 Forretningers Vedkommende har alle de undersøgte Prøver svaret

saa vidt til de garanterede Renhedstal, at der ingen Erstatning skal ydes efter Statsfrøkontrollens Regler, for 1 Firmas Vedkommende har 0.5 pCt., for 5 Firmaers 2—4 pCt. og for 4 Firmaers 8—15 pCt. af Prøverne medført Erstatningspligt. I alt har 66 pCt. af de for Renhed undersøgte Prøver vist højere og 34 pCt. lavere Renhed end garanteret, og af disse har kun 3 pCt. været saa lave, at det medfører Erstatning.

Ligesom i 1913—14 og i 1914—15, indgik Frøkontrolkommissionen paa, at der ogsaa i 1915—16 til Renhed kunde medregnes indtil 3 pCt. af: Hvidkløver i Alsikekløver og omvendt, Alsikekløver i Timothe, Ital. Rajgræs i Alm. Rajgræs, Eng-Svingel i Rajgræs og Hundegræs, samt Hundegræs i Eng-Svingel og Fløjlsgræs. I den Oversigt over Analyseresultaterne af de respektive 13 Forretningers Efteranalyser, der i Henhold til foran nævnte Overenskomst udsendes herfra til alle, der har købt Frø, for hvilket de nævnte Firmaer har ydet Garanti, har Frøkontrollen i Rubrikken for Renhed kun anført de virkelige fundne Tal for Indhold af rent Frø. I en Rubrik ved Siden af er det angivet, hvor meget fremmed Frø Prøverne har indeholdt af de Arter, der i Henhold til ovenstaaende kan medregnes til »Renhed«. Paa Grund af de vanskelige Vilkaar, som Krigen medfører for Frøhandelen, er denne Bestemmelse med Hensyn til fremmed Frø uforandret medtaget i de for 1916—17 med 13 Frøforretninger afsluttede Overenskomster om en Kontrol med disses Leveringer i dette Aar. Jydsk Markfrøkontor og Syd-Stevns Frøhandel medregner dog intet fremmed Frø til »Renhed«.

Hvad Spireevnen angaar, har Prøverne svaret paa lignende Maade til Garantitallene som for Renhedens Vedkommende; her er 4 Forretninger, hvis Prøver alle har svaret til Garantien. Af 8 Forretningers Leveringer er 1—7 pCt. og af 1 Forretnings 36 pCt. af Prøverne saa meget lavere end Garantien, at det medfører Erstatningspligt. I alt har 67 pCt. af de undersøgte Prøver vist højere og 33 pCt. lavere Spireevne end garanteret; af disse er 5 pCt. saa meget lavere end garanteret, at det medfører Erstatningspligt.

I næstsidste Rubrik af Tabel 4 er det angivet, hvor mange af de undersøgte Prøver der med Hensyn til Renhed eller Spireevne eller for nogle Prøvers Vedkommende i begge Henseender har vist saa store Mangler, at der skulde ydes Erstat-

ning. I Beretningerne for de nærmest foregaaende Aar blev det i den til Tabel 4 svarende Tabel angivet, hvor stor en Procentdel af de indkomne Prøver af de kontrollerede Forretningers Leveringer der medførte Erstatningspligt. Dette Tal er imidlertid ikke nogen god Maalestok for, hvorledes de kontrollerede Forretningers Leveringer har svaret til Garantien, og vil som Regel vise et for daarligt Resultat, idet det i mange Tilfælde er de mindre Partier, der medfører Erstatningspligt. Imidlertid har man i de foregaaende Aar dels ikke faaet Prøver nok til Undersøgelse af alle Partierne, dels ikke haft Materiale fra alle de kontrollerede Forretninger til at kunne udregne, hvor meget de har solgt af de forskellige Frøarter, Partier og i alt. For at fremskaffe en bedre Oversigt over, hvorledes de forskellige kontrollerede Forretningers Leveringer har svaret til Garantierne, har man derfor i Aar sørget for at faa Prøver af saa vidt muligt alle Partier ved at indkalde flere Prøver og ved indtrængende at anmode Køberne om at efterkomme Opfordringen; endvidere har man fra de kontrollerede Forretninger indsamlet Materiale til Beregning af Størrelsen af de enkelte Partier og de samlede Leveringer.

I sidste Rubrik er det derfor angivet, hvor stor en Procentdel af den samlede leverede og kontrollerede Frømængde der efter Statsfrøkontrollens Erstatningsregler har haft saa meget lavere Renhed og Spireevne end garanteret, at det medfører Erstatningspligt.

Det ses af disse Tal, at for 1 af de kontrollerede Forretningers Vedkommende har alle Leveringerne svaret til de garanterede Tal, saaledes at der ingen Erstatning har været at yde, og 1 Forretning har kun skullet yde Erstatning for $\frac{1}{1000}$ af en Procent — altsaa praktisk talt for intet af det leverede Frø. 5 Forretninger har kun haft Erstatning at yde for en Brøkdel af en Procent af deres Leveringer. 5 Forretninger har ydet Erstatninger for mellem 2.45 og 4.83 pCt. af det leverede Frø og 1 for over 29 pCt. I alt er der kontrolleret 4 647 742 kg Frø, hvoraf 135 578 kg eller 2.92 pCt. har haft saa meget lavere Renhed eller Spireevne end garanteret, at det efter Frøkontrollens Erstatningsregler har medført Erstatningspligt. Erstatningerne har gennemgaaende kun været for Mangler, der i ringe Grad overskred de tilladelige Spillerum (Latituden). Som bekendt skal der ydes Er-

statning for hele den manglende Renhed eller Spireevne, naar Mangelen er større end Latituden.

Imidlertid er det ikke nok med Hensyn til en Frøvares Renhed at garantere, at den indeholder en bestemt Procentmængde »Rent Frø«; der bør ogsaa ydes Garanti for, at der ikke findes over en vis Procentmængde Ukrudsføreri, da der med Brøkdeler af en Procent findes Tusinder, ja ofte mange Tusind Ukrudsføreri i et kg.

Af Tabel 5 ses det, at 7 af de 13 kontrollerede Forretninger ikke har ydet nogen Garanti m. H. t. Ukrud, medens Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, Langelands Frøavls-Komp., Syd-Stevns Frøhandel, Det sjæll. Frøavlskomp., Midt- & Vestjydsk Frøavlskomp. og Østsjæll. Frøavl og Frøhandel har garanteret, at der ikke fandtes udover et vist Maksimumsindhold af Ukrud i det leverede Frø. Disse Forretninger har maattet sørge for at levere Frøvarer, der var saa godt rensede, at de kunde svare til denne Garanti, hvilket maa bestemmes ved Analyser af forholdsvis store Frømængder; endvidere løber disse Forretninger en Risiko for at komme til at yde Erstatning for højt Ukrudsindehold — og da der skal betales 15 pCt. af Varens Pris i Erstatning pr. Procent mere Ukrud end højest garanteret, kan det blive en ret følelig Erstatning — en Risiko, som de 7 Firmaer, der intet garanterer for Ukrud, er fri for; det er derfor givet, at en saadan Ukrudsgaranti, naar de garanterede Maksimumstal ikke er højere end det alm. Ukrudsindehold i kontrolleret Frø, maa medføre en Ekstraudgift for de Forretninger, der garanterer m. H. t. Ukrud, hvad der atter ofte maa foranledige en Fordyrelse af Frøet. Det er dog utvivlsomt, at Landmændene altid burde forlange en saadan Garanti for at sikre sig at faa mindst muligt Ukrudsføreri udført i Marken med Sædefrøet. Som det ses af Tabel 5, har de 2 af de 6 Forretninger — Det sjæll. Frøavlskomp. og Midt- & Vestjydsk Frøavlskomp. —, der garanterer et Maksimumsindhold af Ukrud, fuldt ud kunnet svare hertil, medens de 4 andre Forretninger har paadraget sig nogle Erstatninger, der for en enkelt Forretning imidlertid kun angaar omtrent $\frac{1}{2}$ Procent af det leverede Frø, medens en anden Forretning har maattet yde Erstatning i saa Henseende for næsten 25 pCt. af det leverede Frø, og to andre Forretninger for henholdsvis 6.2 og 2.2 pCt. af Leveringerne. I de 3 sidste Rubrikker i Tabel 5

findes en Oversigt over, hvor mange Prøver de Forretninger, der garanterer baade m. H. t. Renhed, Spireevne og Ukrud, har skullet give Erstatning for, og hvor stor en Procentdel af alt det med Garanti for disse Forhold leverede og kontrollerede Frø, der medfører Erstatningspligt. Man maa imidlertid ikke sammenligne Resultaterne for de 6 Forretninger, der har garanteret Tal for Maksimumsindhold af Ukrud, med dem, der intet har villet garantere i saa Henseende, og som derfor intet Arbejde og ingen Risiko har haft paa dette Omraade. Garantitalle for Maksimumsindhold af Ukrud er anført i Tabel 7, Side 817.

Kontrollen har i det omhandlede Aar været betydelig effektivere end noget tidligere Aar, idet de Købere, fra hvem der blev indkaldt Prøve til Efterundersøgelse — som Følge af indtrængende Opfordring fra Frøkontrollen og jævnlig ogsaa fra flere af Forretningerne — i flere Tilfælde end tidligere Aar har indsendt Prøver. Af 3. og 4. Talrubrik i Tabel 4 ses det, hvor mange af de indkaldte Prøver der er indkommet; gennemgaaende indsender de halve af Køberne, som der rettes Henvendelse til, Prøver. De kontrollerede Forretningers Kunder er dog ikke lige flittige til at indsende Prøver. Medens f. Eks. omtrent $\frac{2}{3}$ af Køberne af Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeningers Frø har indsendt Prøver, er der andre Forretningers Kunder, af hvilke kun $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{3}$ af dem, der har faaet Opfordring, har indsendt Prøver.

Det er dog lykkedes at faa Prøver af næsten alle de Partier, der er ekspederet Frø af, for hvilket der er ydet Garanti m. H. t. Forhold, der kan kontrolleres ved Frøkontrollens Undersøgelse.

For at kunne vurdere Tallene i Tabel 4 paa rette Maade maa man imidlertid ogsaa kende de Garantital, med hvilke Frøvarerne er solgte; disse findes for de vigtigste Frøsorters Vedkommende anførte i Tabel 6.

Hvad de Firmaer angaar, der har solgt meget Frø, har Garantitalle ikke altid været ens for de forskellige Partier inden for samme Sort; de forskellige Garantital findes derfor anførte i Tabellen.

Hvor der i Tabel 6 er anført en Streg i Rubrikken i Stedet for Garantital, har der vel været garanteret, men der er ikke indkommet nogen af de indkaldte Prøver til Undersøgelse.

Tabel 6. Oversigt over de kontrollerede Forret-

	Fællesfor- eningen for Danmarks Brugsfor- eninger		Aktiesel- skabet Trifolium, København og Randers		Fr. Dreyer, Aarhus		Frø- contoret for under- søgt Markfrø, Kolding	
	Rh.	Sp.	Rh.	Sp.	Rh.	Sp.	Rh.	Sp.
Rødkløver, Tidlig..	97	77, 93	96, 97, 98	90, 91, 92, 93, 94, 95, 0	95, 96, 97	90, 93, 94, 95	96, 97	90, 92
Rødkløver, Sildig..	95, 97	85, 93	92, 96	82, 90, 0	95	88, 90	0	0
Hvidkløver	94	93	95, 96, 97	85, 90, 0	92, 93, 94, 96	90, 91, 92, 93, 94	94	90
Alsikekløver	94	94	94, 95, 96, 97	80, 82, 88, 0	96, 97	90, 93, 94, 95	95, 96	92
Blodkløver	0	0	98	90	0	0	0	0
Humle-Sneglebælg.	96	85	97, 98, 99	80, 0	98	79, 80, 88	98	80
Lucerne	96	85	93, 95, 96, 98, 99	85, 88, 90, 0	95, 96	85, 89	96	85
Rundbælg	92	85	89, 93, 94	88, 89, 90, 0	90, 93	89, 90, 92	92	80
Alm. Kællingetand.	96	92	94, 95, 96, 97, 98	85, 86, 90, 94, 0	95, 96, 97	88, 90	96	90
Timothe	95, 98	89, 94	97, 98	90, 93, 94, 0	90, 94, 98	90, 94, 95	98	90
Alm. Rajgræs	95, 97	85, 97	92, 95, 96, 97, 98	75, 78, 80, 82, 85, 0	90, 96	83, 84, 90	93, 95	80, 85
Ital. Rajgræs	94, 97	78, 97	92, 94, 95, 96, 98	70, 75, 85, 0	90, 95, 96, 97, 98	78, 80, 90, 94	95, 96	80, 82
Eng-Svingel	95	95	85, 90, 92, 96, 98	85, 87, 90, 95	90, 94, 95, 97	90, 94	90	90
Stivbl. Svingel	83	0	—	—	70	80	0	0
Ager-Hejre	96	92	95, 96	80, 85, 88, 90, 0	90, 95, 96, 97	80, 90	95, 96	90
Draphavre	90	72, 83	80, 85, 90	80, 0	75, 85, 87, 90, 92	80, 85, 98	88	80
Hundegræs	90	96	75, 80, 85, 90	85, 88, 90, 0	80, 85, 90, 93, 94	90, 94	80, 90	85, 90
Eng-Rævehale	0	0	—	—	0	0	0	0
Fløjlsgræs, afskallet	88	65, 80	85	0	85	85	0	0
Fløjlsgræs, uafskall.	0	0	65, 85	80, 90	0	0	0	0
Fioringræs	92	90	90	75	90	90	0	0
Alm. Rapgræs	89	82, 90	80, 85	85, 0	90	90	0	0
Eng-Rapgræs	0	0	80	80	80	80	0	0
Runkelroe	97	50, 70, 75	0	0	0	0	0	0
Gulerod	0	69, 1	0	0	0	0	0	0
Turnips	97, 0	92, 93, 94, 95, 96	0	0	0	0	0	0
Kaalroe	97	92	0	0	0	0	0	0

— betyder, at der er ydet Garanti, men ingen Prøver indkomne

ningers Garantital for Renhed og Spireevne.

Jydsk Markfrøkontor, Randers		M. Jørgensen, Grejsdalen, Vejle		Langelands Frøavlss- Kompagni, Rudkøbing		Syd-Stevns Frøhandel, Rødvig		Det sjællandske Frøavlss- kompagni, Kallundborg	
Rh.	Sp.	Rh.	Sp.	Rh.	Sp.	Rh.	Sp.	Rh.	Sp.
97	94	97, 98	90, 93	97, 98	93, 95	97	90	96, 98, 99	96
0	0	95, 96	80, 87	96	95	0	0	95, 97	90, 95
94	95	95	90, 92	94, 95	90, 95	—	—	96	92
96	94	95, 96, 97	92, 94	97	95	—	—	95	92
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
98	82	98	78, 80, 85	98	90	98	85	98, 99	85
96	0	95, 96	82, 92	97	87	96	85	97	93
90	90	90	88	96	92	—	—	92	94
97	0	95	90	97	96	97	90	96	94
98	91	98	93	98	94	96	94	98	94
95	85	95	83, 85	96	90, 96	96	76, 84	95	83
96	0	95	83	97, 98	90, 96	94, 98, 99	84, 95, 98	93, 95, 98	83, 95, 96, 0
92	94	90	90	92	95	95, 98	95	90, 95	90, 95
75	75	0	0	0	0	0	0	0	0
97	90	95	85, 90, 0	97	94	96	90	95	85
92	80	90	83	85	85	90	86	90	80
90, 95	95	85, 90	90, 95	80, 90	96	90, 92	90	85, 90	90
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	85	85	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	72.3	0	75	0	0
0	0	0	0	0	—	0	0	0	0
0	0	0	0	0	95.5	0	0	0	0
0	0	0	0	0	94.3	0	0	0	0

til Undersøgelse. 0 betyder, at der ikke er ydet Garanti.

Tabel 6 (fortsat).

	Midt & Vestjydsk Frøavls-kompagni, Viborg		Chr. Olsen, Odense		Morsø Frøkontor, Nykøbing J		Østsjællands Frøavl & Frøhandel, Sierslev, Storehedinge	
	Rh.	Sp.	Rh.	Sp.	Rh.	Sp.	Rh.	Sp.
Rødkløver, Tidlig	97, 98, 99	94, 96 ¹⁾	—	—	97	92	96, 96.5	91, 92
Rødkløver, Sildig	97	90 ¹⁾	—	—	95	92, 0	96	85
Hvidkløver	96	92 ¹⁾	95	90	93	92	95	91
Alsikekløver	95, 97	92, 93 ¹⁾	93	0	96	93	94	86
Blodkløver	0	0	—	—	0	0	0	0
Humle-Sneglebælg	98, 99	85	97	85	98	85	98	80
Lucerne	97	93 ¹⁾	95	85	96	89	96	84
Rundbælg	92	94 ¹⁾	92	80	90	92	93	86
Alm. Kællingetand	98	96	—	—	96	89	96	90
Timothe	98	94	95	80	98	94	—	—
Alm. Rajgræs	95	83, 85	—	—	95	81	95	85
Ital. Rajgræs	93, 98	95, 0	—	—	95	80	95	78
Eng-Svingel	90, 95	90, 95	95	90	95	90	94	96
Stivbl. Svingel	0	0	—	—	0	0	0	0
Ager-Hejre	95	85 ¹⁾	95	75, 90	95	80	96	95
Draphavre	90	80	—	—	90	80	85	78
Hundegræs	85, 90	90	90	85, 90	90	94	90	95
Eng-Rævehale	0	0	0	0	0	0	0	0
Fløjsgræs, afskallet . .	0	0	—	—	85	85	0	0
Fløjsgræs, uafskallet . .	0	0	0	0	0	0	0	0
Fioringræs	0	0	—	—	0	0	0	0
Alm. Rapgræs	—	—	—	—	—	—	0	0
Eng-Rapgræs	0	0	—	—	0	0	0	0
Runkelroe	0	0	0	65, 70, 75	0	0	0	0
Gulerod	0	0	0	75	0	0	0	0
Turnips	0	0	0	90, 95	0	0	0	0
Kaalroe	0	0	0	90	0	0	0	0

— betyder, at der er ydet Garanti, men ingen Prøver indkomne til Undersøgelse.
0 betyder, at der ikke er ydet Garanti.

¹⁾ Disse Tal var kun garanterede med Forbehold af eventuel naturlig Tilbagegang fra Sommeren 1915 til Foraaret 1916 (se Side 36, nederst).

Hvor der i Tabellen staar 0, har der intet været garanteret. Her maa det bemærkes, at alene Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger har garanteret med Hensyn til Renhed og Spireevne af Runkelroe, Turnips og Kaalroe, samt for Spireevne af Gulerodsfrø. Endvidere har Chr. Olsen, Odense, og Langelands Frøavls-Kompagni, Rudkøbing, garanteret en bestemt Spireevne for det leverede Rodfrugfrø, medens Syd-Stevns Frøhandel, Rødvig, kun har garanteret for Spireevnen af Runkelroefrø. De andre Forretninger har slet ingen Garanti stillet i saa Henseende. Nogle af disse Forretninger har solgt Frø under »Garantiplombe« for Stammeægthed; men denne berger ikke noget med Hensyn til Frøvarens Spireevne. Det er derfor ganske urimeligt, at der ikke forlanges og gives Garanti i alle Tilfælde for Spireevnen af Rodfrugfrø.

Tabel 7. Oversigt over de garanterede Tal for Maksimumsindhold af Ukrud i de indkomne Prøver.

	Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger	Langelands Frøavls-Komp., Rudkøbing	Syd-Stevns Frøhandel, Rødvig	Det sjæll. Frøavls-komp., Kallundborg	Midt- & Vestjysk Frøavls-komp., Viborg	Østsjæll. Frøavl & Frøhand., Sierslev, Storehedinge
Rødkløver, Tidlig . .	0.41	0.47	0.47	0.1, 0.5	0.1, 0.5	0.3, 0.4
Rødkløver, Sildig . .	0.78	0.47	—	0.5	0.5	0.6
Hvidkløver	1.02, 1.08	1.02, 1.27	—	1.2	1.0, 1.2	0.9
Alsikekløver	0.38	0.44	—	0.6	0.15, 0.6	0.3
Humle-Sneglebælg . .	0.13, 0.36	0.21	0.21	0, 0.2	0.1, 0.2	0.02
Lucerne	0.61, 0.78	0.75	0.75	0.5	0.40, 0.50	—
Rundbælg	1.49, 1.57	1.49	—	—	—	—
Alm. Kællingetand . .	0.96	0.96, 0.98	0.98	0.5	0.25	1.5
Timothe	0.20, 0.37, 0.68	0.40	0.40	0.2	0.1	—
Alm. Rajgræs	0.08, 0.06	0.08, 0.06	0.06	0.1	0.1	0.1
Ital. Rajgræs	0.02, 0.12	0.02, 0.12	0.02, 0.12	0.02, 0.1	0.02, 0.1	0.3
Eng-Svingel	0.08	0.08	0.08	0.02	0, 0.2	0.3
Ager-Hejre	0.35	0.35	0.35	0	0.1	0.2
Draphavre	0.02	0.07	0.07	0.1	0.1	0.2
Hundegræs	0.09	0.09	0.09	0, 0.1	0, 0.1	0.1
Fløjlsgræs, afsk. . . .	1.55	—	—	—	—	—
Fioringræs	0.89	—	—	—	—	—
Alm. Rapgræs	0.51	—	—	—	—	—
Runkelroe	0.01	—	—	—	—	—
Turnips	0.02	—	—	—	—	—
Kaalroe	0.03	—	—	—	—	—

I Tabel 7 findes de Garantital anførte, som de Side 809 nævnte Firmaer har garanteret m. H. t. Maksimumsindhold af Ukrud i de forskellige Frøvarer.

Som det fremgaar af Tabellerne 6 og 7, er det noget forskelligt, hvad Forretningerne har garanteret og garanteret for. En af dem har stillet Garanti m. H. t. Renhed og Spireevne af næsten alle de Frøarter, de sælger, og for alle Frøpartier. Andre garanterer kun for Græs- og Kløverfrø, men ikke for Rodfrugtfrøet; spørger man, hvad der er Grunden hertil, svarer der i Reglen, at det er for risikabelt; imidlertid viser det sig, at denne Paastand er ganske uholdbar; tværtimod er der i Reglen forholdsvis færre Erstatninger at betale for Rodfrugtfrø, hvad der er ganske naturligt, da dette saa godt som alt er dansk Frø, for hvilket man kan vide noget sikkert om, hvor, hvornaar og hvordan Frøet er avlet, Oplysninger, som det ofte — særlig i disse Aar — er vanskeligt eller umuligt at faa sikkert Rede paa for de Frøarter, hvor Forbruget væsentlig dækkes af indført Frø; endvidere bevarer baade Runkelroe-, Kaalroe- og Turnipsfrø Spireevnen forholdsvis bedre end de andre Frøarter, særlig naar Frøet er tørret, hvad en stor Del af det her i Landet avlede Røefrø bliver i de senere Aar.

Enkelte Forretninger undlader endda at garantere nogen Spireevne for enkelte af de Frøpartier, de sælger. Det maa bestemt fraraades Landmændene at købe saadant Frø, hvis der af vedkommende Sort kan faas Frø med garanteret Spireevne; det er »at købe Katten i Sækken« at benytte den Slags Frø, for hvilket der ikke er ydet Garanti, og der kan i Virkeligheden ingen Erstatningskrav gøres gældende over for den Forretning, der ikke garanterer nogen Spireevne, idet det betyder, at Sælgeren ikke ved noget om, hvorvidt der er Liv i det paagældende Frø eller ej, eller i alle Tilfælde ikke vil sige noget om dette. Som anført paa Foden af Tabel 6, har Midt- & Vestjysk Frøavlskompani for det leverede Frø af Rødkløver, Hvidkløver, Alsikekløver, Rundbælg, Lucerne og Ager-Hejre garanteret Spireevne med Forbehold af naturlig Tilbagegang fra Sommeren 1915 af det i 1914 avlede Frø. Paa Oversigten over Analyseresultaterne af Midt- & Vestjysk Frøavlskompanis Frøleveringer i Foraaret 1916 blev der som Følge heraf sat følgende Fodnote:

»NB.: De uden Understreg opgivne Spiretal er for Frø af 1914 Høst og konstaterede i Sommeren 1915; de garanteres til Foraaret 1916 med Forbe-

hold af eventuel naturlig Tilbagegang. De understregede Spiretal garanteres fuldtud paa sædvanlig Maade efter Dansk Frøkontrols Regler. For Rødkløver Nr. 33543 og 33549 og Rundbælg 33538, der er saa meget lavere (henholdsvis 17.5, 18.0 og 6 pCt.) end garanteret, at der efter Dansk Frøkontrols Regler skulde have været udbetalt Erstatning, hvis Tallene var garanterede uden Forbehold, er der i Henhold til ovenstaaende ingen Erstatning udregnet. En Garanti, som den anførte, er, som det fremgaar af disse Resultater, meget lidt betryggende. De øvrige Prøver, for hvilke der var garanteret paa samme Maade, har imidlertid vist sig at svare til Garantien, saaledes at de ikke medfører Erstatningspligt efter Dansk Frøkontrols Regler.

Paa forskellige Planteavlsmøder i Vinteren 1916 blev der anket over, at Statsfrøkontrollen ikke afslog at kontrollere Forretninger, der saaledes kun delvis garanterede for det Frø, de solgte. — Følgen af at nægte dette vilde imidlertid i Øjeblikket blive, at der overhovedet ingen Forretning var, som Frøkontrollen kunde afslutte Overenskomst med om Kontrol, idet der ikke, som det fremgaar af Tabellerne 6 og 7, er en eneste af de 13 foran nævnte Forretninger, der garanterer for alt det Frø, de sælger m. H. t. Renhed, Maksimumsindhold af Ukrud og Spireevne, og hvor skulde Grænsen sættes for, i hvor udstrakt Grad der skulde forlanges Garanti. Man maa haabe, at Forretningerne af Konkurrencegrunde vil yde Garanti for stedse flere Frøarter og for alt det Frø, de sælger af disse; men under de vanskelige Handelsforhold, der for Tiden hersker i Europa, er der en Grænse for, hvad der i saa Henseende kan naas. Det Frø, der først kommer hertil fra Udlandet, lige før Sædetid, kan Frøhandlerne saaledes ofte ikke naa at faa analyseret for Spireevne før Leveringen; saadanne Frøsorter kan Landmændene derfor for Tiden i nogle Tilfælde være nødt til at købe uden Garanti for Spireevne. Men naar Forretningerne imidlertid udvider det til ikke at garantere for danskavlet Frø som Roefrø, Ager-Hejre o. l., bør Landmændene nægte at købe saadant Frø, idet der er Tid nok til at faa disse Frøvarer undersøgte før Salget. Jo mere Landmændene stiller Fordring om at faa Garanti for alt det Frø, de køber, m. H. t. de forannævnte Forhold, desto mere skal Forretningerne ogsaa nok komme ind derpaa.

Paa de provinsielle Planteavlsudvalgs Møde i Marts 1916 gjorde nærværende Beretnings Affatter udførligt Rede for Ordningen af den saakaldte selvvirkende Kontrol og for Overenskomsten, der desangaaende var afsluttet med de nævnte

Forretninger, og gjorde opmærksom paa, at denne Kontrol var iværksat for at sikre Landmændene, at de af de paagældende Forretninger stillede Garantier var rigtige, og for at hjælpe disse Forretninger i Konkurrencen mod dem, hvis Garantier var mindre sikre. Landmændene maatte imidlertid selv sikre sig, at der blev stillet dem de Garantier, som de maatte ønske.

Samtidig meddelte jeg, at man havde rettet Forespørgsel til hver af de 13 Forretninger, om de udbetalte Erstatning efter Statsfrøkontrollens Regler til alle Købere af de Frøpartier, der ifølge Efteranalyserne var saa meget lavere end garanteret, at det medførte Erstatningspligt, og at man fra alle havde faaet bekræftende Svar herpaa, samt at de alle paa en nær var villige til at afgive Erklæring paa Tro og Love desangaaende — medens Indehaveren af den ene Forretning hævdede, at sammes Ord var nok, en saadan Erklæring var derfor unyttig.

Det skal tilføjes, at man efter Valg mellem de forelagte Adresser paa Købere fra de forskellige Forretninger har sendt Svarebrevkort til en Del, som der ikke er indkaldt Prøve fra, og har forespurgt, om vedkommende Købere havde faaet Oversigten over Analyseresultater af samtlige Efteranalyser af Leveringer fra den Forretning, som de har købt Frø fra. Alle de indløbne Svar paa disse Forespørgsler har været bekræftende.

I langt højere Grad end Garantitallene varierer Priserne; da disse imidlertid for nogle Firmaers Vedkommende er en gros Priser, men for andres Detailpriser, kan de ikke sammenlignes og skal derfor ikke angives her, saa meget mere, som vi for nogle Forretninger ikke har bestemt Rede paa de Priser, til hvilke Frøvarerne er solgte. Det skal kun bemærkes, at den højeste Pris i mange Tilfælde er 30—40 pCt. højere end den laveste, og at der er enkelte Firmaer, som væsentlig har de laveste, og andre, som særlig har høje Priser.

Foruden de 13 Forretninger har en større Forretning ved Betaling af 140 Efteranalyser ladet sine Frøleveringer af de 11 vigtigste Kløver- og Græsfrøarter af bedste Kvalitet kontrollere paa samme Maade, som de ovenfor nævnte 13 Forretninger har ladet alt det Frø, de garanterede for, kontrollere.

Endelig er det værd at vide, hvor meget af det Frø, der leveres til Landmænd eller disses Organisationer, samt til

Brugsforeninger eller Købmænd (Detailhandlere), der paa denne Maade har været under Statsfrøkontrollens Kontrol. Ifølge Opgivelse fra de 13 Forretninger har der i det hele været forelagt Statsfrøkontrollen Adresser paa Købere af omtrent 5 Millioner kg Frø; desuden har nogle større og flere mindre Indkøbsforeninger saavel som en Del Landmænd, der har anskaffet deres Frø hos nogle af de kontrollerede Forretninger, selv direkte indsendt Prøver til Efterundersøgelse, saaledes at Kontrollen sikkert mindst har omfattet ca. $5\frac{1}{2}$ Million kg Frø. Saaledes er der paa Købernes egen Foranledning af Frøleveringer henholdsvis fra Trifolium, Randers, Langelands Frøavlskompagni, Rudkøbing, Frøcontoret, Kolding, Fr. Dreyer, Aarhus og Det sjæll. Frøavlskompagni, Kallundborg, indsendt 45, 32, 27, 22 og 4 Prøver til Efteranalyse.

Endvidere har Frøkontrollen foretaget Efteranalyse af henholdsvis 42, 40, 37, 36, 23, 23, 22, 19, 15 og 15 Prøver, hvilke Analyser er betalte af 11 andre Forretninger her i Landet; 6 af disse Serier af Efteranalyser omfatter Indkøbsforeninger, der omsætter forholdsvis store Frømængder. Da der yderligere er 93 Efteranalyser, af hvilke omtrent Halvdelen er indsendte af Landmænd paa disses egen Foranledning, de øvrige af Købmænd — nogle Prøver til Kontrol af deres Køb hos en gros Handlere, andre af deres Leveringer til Landmænd —, kan man sikkert gaa ud fra, at disse Efteranalyser repræsenterer mindst $\frac{1}{2}$ Million kg Frø.

Da det aarlige Forbrug af Kløver- og Græsfrø her i Landet er noget over 8 Millioner kg, vil det heraf fremgaa, at over $\frac{2}{3}$ af det Frø, der benyttes til Besaaing af Græsmarkerne, har været under Statsfrøkontrollens Kontrol. Vel har en Del af Efteranalyserne (ca. 7 pCt. af de undersøgte Prøver, svarende til 2.92 pCt. af den leverede og kontrollerede Frømængde) ikke svaret til Garantien, men det kan sikkert vedblivende hævdes, at der næppe er noget Land, hvor det er saa let at faa godt, undersøgt og kontrolleret Frø, som i Danmark. Som oftere fremhævet, er dette naaet uden nogen særlig Lov eller anden offentlig Foranstaltning, alene ad Frivillighedens Vej.

Alle de i Tabel 4 anførte Forretninger med Undtagelse af Chr. Olsen, Odense, har underskrevet Overenskomst om en tilsvarende Kontrol med alt Frø, som de i Sæsonen 1916—17 sælger med Garanti for Forhold, der kan kontrolleres af Stats-

frøkontrollen; endvidere har J. Bang Nielsen, Skern, afsluttet Overenskomst med Frøkontrollen for 1916—17.

Paa Grund af de oftere omtalte, som Følge af Krigen vanskelige Handelsforhold er de afsluttede Overenskomster for 1916—17 omtrent uforandret de samme som de for Sæsonen 1915—16 gældende.

For at kunne faa Prøver af alle Partier fra de forskellige Forretninger, er der dog i Overenskomsten for 1916—17 indført følgende: »For at være sikker paa, at alle Partier bliver kontrollerede, kan der udtages Prøver paa (vedkommende Firmas) Lager, naar det sker ved, at Statsfrøkontrollens eller anden autoriseret Prøveudtager af og til i Ekspeditionstiden kommer til Stede og udtager Prøver af de til Kunderne afvejede Partier. Sækkene, hvoraf Prøverne er udtagne, vil efter Prøveudtagningen blive forsynede med Statsfrøkontrollens Plombe, hvorefter Frøkontrollen ved skriftlig Henvendelse til de respektive Købere kontrollerer, om Leveringen ved Modtagelsen er forsynet med Frøkontrollens Plombe«. Endvidere har man for at sikre sig, at Forretningerne udbetalte alle de pligtige Erstatninger, i Overenskomsten anført, at Forretningerne paa Tro og Love skal afgive en Erklæring om, at alle de pligtige Erstatninger er udbetalte til alle Kunder, hvem det tilkommer.

Undersøgelser af Prøver af ukontrolleret Frø.

Foruden de Prøver, der har været underkastede Efterundersøgelse, som foran beskrevet, har Konsulenter i Landets forskellige Egne indsendt Prøver af 380 Frøpartier, leverede til Landmænd af forskellige større og mindre Forretninger, væsentlig saadanne, hvis Leveringer kun sjældent eller slet ikke kontrolleres ved Efterundersøgelse. De samv. Landboforeninger i Fyns Stift har indsendt 190 Prøver, Foreningen af jydsk Landboforeninger 150 og De samv. loll.-falst. Landboforeninger 40.

I Tabel 8 findes der en Oversigt over Resultaterne af Analyserne af disse Prøver, opstillet paa samme Maade som i Tabel 3, der indeholder Resultaterne af Efteranalyserne, som er omtalte foran, og som for en stor Del repræsenterer Varer, leverede af de Firmaer, der selv ønsker at blive kontrollerede. Den her anførte Oversigt kan derfor let sammenholdes med Tabel 3; kun er der her indsat en Rubrik for Prøver, hvis Renhed er mere end 13 pCt. lavere end garanteret, og 2 Ru-

Tabel 8. Oversigt over Resultater af Analyser af ukontrolleret Frø.

Frøart	Prøver i alt	Renhed under Garantien eller Gennemsnitstillene					Spireevne under Garantien eller Gennemsnitstillene					
		2-3 pCt.	3-5 pCt.	5-8 pCt.	8-13 pCt.	13 pCt. og derov.	3-4 pCt.	4-6 pCt.	6-9 pCt.	9-15 pCt.	15-30 pCt.	30 pCt. og derov.
Rødkløver	60	2	4	—	—	—	—	5	—	7	2	—
Hvidkløver	23	1	5	—	1	3	—	5	—	3	—	1
Alsikekløver	30	1	5	2	1	—	—	3	2	1	2	—
Blodkløver	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Humle-Sneglebælg ...	16	1	—	—	—	—	—	—	1	4	3	1
Lucerne	19	—	3	1	—	—	—	—	—	3	2	—
Rundbælg	7	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Alm. Kællingetand ..	19	—	2	2	—	—	—	1	—	2	1	1
Timothe	30	—	—	—	—	—	—	2	4	1	3	2
Alm. Rajgræs	32	3	2	4	—	—	—	3	10	4	2	—
Ital. Rajgræs	31	5	1	7	5	2	—	—	5	11	11	1
Eng-Svingel	21	3	2	2	1	1	—	4	2	2	—	2
Ager-Hejre	15	—	1	—	—	1	—	2	1	2	2	2
Draphavre	19	2	2	2	3	—	1	—	—	—	3	4
Hundegræs	38	3	6	2	3	3	1	2	1	2	2	—
Fløjlsgræs	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—
Alm. Rapgræs	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Runkelroe	11	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—
Turnips	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
I alt...	378	21	35	23	14	11	2	27	27	47	34	17

brikker for Prøver, hvis Spireevne er henholdsvis fra 15 til 30 og over 30 pCt. lavere end garanteret, idet der i Modsætning til Resultaterne i Tabel 3 her er flere af Undersøgelserne, der har givet saa lave Resultater.

For 134 af Prøverne er der blevet opgivet Garantital; for de øvrige 244 Prøver er der ved Opstillingen i Tabellen gaaet ud fra, at de for vedkommende Frøsorter udregnede Gennemsnitstal for Prøver, undersøgte i 1915—16 (se Tabel 2), var lagte til Grund for Garantien; disse Tal er oftest noget lavere end de sædvanlige Garantital for de respektive Frøsorter. Det vil af Tabellen ses, hvorledes Analyserne fordeler sig paa de forskellige Frøsorter, og hvor mange af Prøverne der ikke har svarret til de garanterede Tal eller har været lavere med Hensyn til Renhed eller Spireevne — for nogle Prøver begge Dele — end alm. gode Frøvarer af vedkommende Art. 104 af Prøverne eller 28 pCt. har haft en saa meget lavere Renhed, og 154 af de

378 Prøver eller 41 pCt. har haft en saa meget lavere Spireevne, end disse Tal viser, at der efter Frøkontrollens Erstatningsregler skulde have været ydet Erstatning. I det hele har 195 af de undersøgte Prøver eller 52 pCt. ikke svaret til Garantien eller til, hvad man kan forlange af alm. gode Frøvarer; til Sammenligning tjener, at kun henholdsvis 3.5 og 5.2 pCt. af de i Tabel 3 anførte Efteranalyser havde for lav Renhed og Spireevne, og Manglerne var for disse Prøver langt mindre. Henholdsvis 7 pCt. og 26 pCt. af Prøverne af ukontrolleret Frø havde over 8 pCt. lavere Renhed og over 9 pCt. lavere Spireevne end garanteret (eller normalt), en Mangel, der er saa stor, at det ikke kan skyldes nogen Tilfældighed.

Nogle af Prøverne har været Blandfrø (se Afsnit VI), og mange har indeholdt langt mere Ukrud end almindeligt for de respektive Frøsorter.

Renheden var ofte meget mangelfuld — en Prøve Fløjlsgræs havde saaledes 24.1 pCt. lavere Renhed end garanteret — men det var dog langt hyppigere Spireevnen, der var saa daarlig, at det maa være meget gammelt eller slet avlet Frø; eksempelvis kan anføres, at en Prøve Hvidkløver havde 75 pCt. for lav Spireevne, en Prøve Humle-Sneglebælg 47.3 pCt. for lav Spireevne, en Prøve Kællingetand 40 pCt. for lav Spireevne, 2 Prøver Timothe henholdsvis 87 og 84 pCt. for lav Spireevne — d. v. s., at de kun havde en Spireevne af 6—10 pCt., med andre Ord: var værdiløst til Brug i Praksis; en Prøve Ital. Rajgræs havde 36 pCt. lavere Spireevne end garanteret, 2 Prøver Eng-Svingel henholdsvis 67 og 56 pCt. for lav Spireevne, en Prøve Ager-Hejre havde 67 pCt. for lav Spireevne, en anden spirede kun med 2 pCt.; 3 Prøver Draphavre havde henholdsvis 33.6, 40.6 og 45.6 pCt. for lav Spireevne o. s. v.

Det viser sig saaledes, at der stadig er en Del Landmænd, der køber saadant, ukontrolleret, daarligt Frø. Det Frø, som de jyske Landboforeninger har indsendt, er udtaget i forskellige Egne af Jylland, hvor man har søgt at faa Prøver fra alle Landmænd inden for vedkommende Sogn; disse Prøver er saaledes ikke udtagne hos de Landmænd, der er ligegyldige med Frøindkøbet, eller som væsentlig ser paa Prisen, men hos alle Landmænd inden for vedkommende Sogn. Rent galt er det selvfølgelig, naar Landmænd køber Blandingsfrø o. l., som de ikke kender Sammensætningen af. Som Eksempel paa,

hvad der kan købes af den Slags til Udsæd, skal følgende Analyse anføres af en Vare, som en sjællandsk Landmand har købt hos en sjællandsk Landkøbmand til Udsæd i Foraaret 1916:

Alm. Rajgræs . . .	23.3	pCt.	
Hundegræs	11.8	»	
Fløjlsgæs	9.3	»	
Ager-Hejre	6.4	»	
Timothe	4.8	»	
Andet Kulturfrø .	18.4	»	, bestaaende af: Eng-Svingel, Ital. Rajgræs, Sneglebælg, Blød- & Mangebl. Hejre, Rødkløver, Rapgræs m. m.
Affald	22.6	»	
Ukrudsfrø	3.4	»	, bestaaende af: Rødknæ, Hønsetarm, Vild Gulerod (3700 pr. kg), Ager-Gaaseurt (2100 pr. kg), Lancetbl. Vejbred, Lugtløs Kamille (1400 pr. kg), Vandgrenet Ranunkel (900 pr. kg), Hvid Oxeøje (300 pr. kg), enkelte Sklerotier, enkelte Brandkorn i Fløjlsgæs m. m.

Alm. Rajgræs spirede med	81	pCt.
Hundegræs —	53	»
Fløjlsgæs —	59	»

Af de fundne Tal for Spireevne fremgaar det, at i hvert Fald Hundegræs og Fløjlsgæs er gammelt eller meget slet avlet Frø.

Det ses saaledes, at der stadig sælges en Del mindre godt Frø til Landmænd, der vil modtage det, enten fordi de er ligegyldige, eller fordi de ser mere paa Prisen end paa Varens Beskaffenhed; i de fleste Tilfælde, hvor Prisen har været opgivet, har den dog vist sig at være lige saa høj eller højere end den Pris, hvortil der er solgt Frø, som har svaret godt til de garanterede Tal.

Adgangen til at faa Frø, hvor Garantierne for Renhed og Spireevne m. m. kontrolleres paa Sælgernes egen Foranledning i Henhold til den foran omtalte Overenskomst med Frøkontrollen (den saakaldte »selvvirkende Kontrol«), er dog nu saa let, at det er Landmændenes egen Skyld, naar de ikke sørger for ved Efteranalyse at sikre sig, at de faar Varer, der svarer til de givne Garantier.

IV. Frøets Avlssted.

For de i Tabel 9 anførte Frøarter er Avlsstedet blevet meddelt af Indsenderne i alt for 5140 Prøvers Vedkommende, hvilket er 2762 flere end i Fjor.

For Frøkontrollen er det af stor Interesse at kende Avlssted og Aargang for saa mange Prøver som muligt, da den derved i højere Grad kan lære Aargangens Ejendommeligheder ved Frøet at kende og være i Stand til at give Oplysninger

Tabel 9. Oversigt over de Avlssteder, der er opgivne for en Del af de undersøgte Prøver.

Frøart	Danmark	Sverige og Norge	Finland	Rusland	Tyskland og Østrig-Ungarn	De britiske Øer	Frankrig	Italien	Amerika	Australien
Rødkløver	169	2	1	247	27	4	8	—	2	—
Hvidkløver	35	—	—	15	26	—	—	—	—	—
Alsikekløver	30	1	—	55	—	—	—	—	20	—
Humle-Sneglebælg	159	—	—	—	—	23	—	—	—	—
Lucerne	—	—	—	—	21	—	21	56	—	—
Gul Rundbælg	10	—	—	40	—	—	—	—	—	—
Alm. Kællingetand	41	—	—	—	—	—	—	40	—	—
Timothe	72	6	23	—	—	—	—	—	46	—
Alm. Rajgræs	266	—	—	—	—	82	—	—	—	—
Ital. Rajgræs	191	—	—	—	—	66	—	—	—	—
Eng-Svingel	291	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Stivbladet Svingel	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—
Ager-Hejre	154	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Draphavre	29	—	—	—	—	—	81	—	—	—
Hundegræs	3241	2	—	—	2	—	—	—	—	—
Eng-Rævehale	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Alm. Rapgræs	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Eng-Rapgræs	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—
Fladstraet Rapgræs	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Fløjlgræs	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Fioringræs	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
I alt	4705	11	26	357	83	175	110	96	76	1

derom til alle interesserede; det var derfor ønskeligt, at saa vidt muligt alle Indsendere vilde give saa mange Oplysninger, som de kunde, om Herkomst, Aargang m. m. vedrørende Prøverne.

Som dansk Frø er der opgivet 4705 Prøver mod 2399 Aaret forud. Værd at lægge Mærke til er det store Antal Prøver af dansk Avl, der er undersøgt af Hundegræs, Eng-Svingel og Ital. Rajgræs, medens der kun er opgivet ganske enkelte

Prøver af disse Frøarter som værende af udenlandsk Avl. Det er kun 8—9 Aar siden, at Hovedparten af det Frø, vi benyttede her i Landet af disse Arter, kom fra Amerika, Australien og de britiske Øer, medens vi nu avler nok til Dækning af vort eget Forbrug, i alle Tilfælde af de to førstnævnte Arter, og særlig af Hundegræs har nok til at udføre meget betydelige Mængder. Af sidstnævnte Frøart er der endog eksporteret Frø til Australien i den her omhandlede Sæson. Ogsaa det Rodfrugtfrø (Sukkerroefrø undtaget), vi bruger, er saa godt som alt af dansk Avl, og af Kaalroe- og Turnipsfrø udføres der en Del. Af Rødkløver, Sneglebælg, Kællingetand, Timothe, Alm. Rajgræs og Draphavre er der et ikke ringe Antal danskavlede Prøver; af disse Arter maa vi dog endnu stedse indføre Hovedparten af vort Forbrug fra Udlandet. Det er at haabe, at vi i stedse større Grad maa kunne dække vort Forbrug ogsaa af disse Arter med hjemmeavlet Frø.

Af de undersøgte Rødkløverprøver er 169 fra Danmark; disse repræsenterer dog alle ganske smaa Partier, saa det er kun en ringe Part af vort Forbrug i 1916, der dækkedes af hjemmeavlet Frø. Hovedparten af det Frø, der blev saaet, var fra Rusland, og der er, som det ses, ogsaa angivet flest Prøver fra dette Avlssted. Med Hensyn til Fremskaffelsen af Rødkløverfrø og Frø af de andre Græsmarksbælgplanter henvises i øvrigt til det anførte Side 788—789.

Foruden de i Tabel 8 anførte Prøver af Alsikekløver og Timothe indsendtes der 44 Prøver af disse Arter i Blanding; det var alle Prøver af dansk Avl.

For Lucernens Vedkommende ses de fleste Prøver at være fra Italien; der kunde nemlig, som foran anført, ikke faas nyt Frø fra det for vore Forhold bedste Avlssted, Ungarn.

Der er i Sæsonens Løb udført 117 Avlsstedsbestemmelser, navnlig af Rødkløverfrø. Det er endnu færre end i 1914—15, hvor der endda undersøgtes betydelig færre end Aaret før; under Vanskelighederne ved at faa Frø tabtes aabenbart noget af Interessen for at sikre sig, at Frøet var fra det rette Avlssted. Hovedparten af Rødkløverfrøet viste sig dog som sagt at være russisk.

V. Differenserne mellem de korresponderende Renhedsbestemmelser.

Af de Frøprøver, hvis Renhed skal bestemmes i Garantiøjemed, udføres der to Analyser med lige store Vægtmængder.

Tabel 10. Differenserne mellem korresponderende Renhedsbestemmelser.

Frøart	Antal Prøver	Differensens gennemsnitlige Størrelse i pCt.	Antal Prøver, i hvilke Differensen er						
			0—0.5 pCt.	0.5—1 pCt.	1—1.5 pCt.	1.5—2 pCt.	2—2.5 pCt.	2.5—3 pCt.	3 pCt. og derover
Rødkløver	431	0.48	268	127	31	5	—	—	—
Hvidkløver	121	0.56	57	43	17	4	—	—	—
Alsikekløver	139	0.58	77	40	18	2	1	—	1
H.-Sneglebælg	141	0.80	108	31	2	—	—	—	—
Lucerne	136	0.50	81	40	11	4	—	—	—
Gul Rundbælg	81	0.69	33	28	16	3	1	—	—
Alm. Kællinget	111	0.56	58	32	15	6	—	—	—
Timothe	162	0.81	129	30	2	1	—	—	—
Alm. Rajgræs	311	0.70	125	105	55	21	3	1	1
Ital. Rajgræs	293	0.57	152	83	39	15	1	2	1
Eng-Svingel	269	0.80	110	73	50	23	6	3	4
Stivbl. Svingel	24	1.17	3	7	8	3	2	—	1
Ager-Hejre	176	0.55	98	49	20	8	—	1	—
Draphavre	175	0.78	66	50	35	16	5	3	—
Hundegræs	820	0.80	257	282	159	79	26	6	11
Eng-Rævehale	64	0.94	25	13	12	5	5	2	2
Fløjlgræs	20	0.55	12	5	3	—	—	—	—
Fioringræs	12	0.43	9	3	—	—	—	—	—
Alm. Rapgræs	45	0.52	28	9	7	1	—	—	—
Eng-Rapgræs	12	0.47	9	3	—	—	—	—	—
Runkelroe	156	0.49	105	31	12	3	2	1	2
Sukkerroe	10	0.69	5	2	2	1	—	—	—
Gulerod	25	0.60	9	10	5	1	—	—	—
Turnips	47	0.51	25	16	5	1	—	—	—
Kaalroe	33	0.43	24	4	5	—	—	—	—
Havre	30	0.27	27	2	1	—	—	—	—
Toradet Byg	13	0.16	13	—	—	—	—	—	—
I alt	3857		1913	1118	530	202	52	19	23

Af disse udregnes derpaa Gennemsnitstallene, undtagen i de Tilfælde, hvor Forskellen mellem de fundne to Renhedsprocenttal overskrider 2 pCt., hvis det fundne Renhedstal er over 85 pCt., og 3 pCt., hvis Renhedstallet er lavere. I saa Fald udføres en ny Analyse; denne sidste falder som Regel mellem

de 2 første. De forholdsvis store Differenser ved Svingelarterne, Draphavre, Hundegræs og Eng-Rævehale er en Følge af, at der i Sæsonen har været udført forholdsvis mange Dobbeltanalyser af Raavareprøver af disse Arter.

Af Tabel 10 fremgaar det, at Forskellen i 49.6 pCt. af alle Tilfælde har været under $\frac{1}{2}$ pCt. og kun i 2.4 pCt. Tilfælde har overskredet 2 pCt.

VI. Blandfrø og „Uren Vare“.

Af de i Aarets Løb for Renhed undersøgte Prøver viste 358 sig at være Frøblandinger, d. v. s., at de indeholdt over 15 pCt. Fremmed Kulturfrø. 77 af disse Prøver var indsendte under Navn af Blandfrø eller lignende Betegnelse; de øvrige 281 var derimod indsendte som en enkelt Frøart. Endvidere indsendtes der 25 Prøver under Betegnelsen »Alsikekløver + Timothe«, som ved Undersøgelsen dog viste sig ikke at indeholde over 15 pCt. af den ene af de angivne Arter. Som alt anført, var det særlig de danskavlede Prøver af Eng-Svingel og Hundegræs, der ofte viste sig at være stærkt blandede med fremmed Frø. 99 af de 3238 Prøver Hundegræs, der er undersøgte for Renhed, altsaa ca. 3 pCt., var Frøblandinger, og det samme gjaldt 113 af 1119 Prøver Eng-Svingel, eller 10 pCt. Vel er mange af de undersøgte Prøver Raavarer, men der er dog alt for mange Frøavlere, der ikke er nær omhyggelige nok ved Anskaffelse af Udsæd til Frøavl; dette Frø skal være saa vidt mulig frit for Indhold af fremmed Frø, i alle Tilfælde saadant Frø, der har Modningstid, Størrelse, Vægt og Form omtrent fælles med den Frøart, man vil avle. Paa dette Punkt maa der ikke slaas af, koste, hvad det koste vil. Der kunde anføres en lang Række Eksempler paa, hvorledes Skødesløshed paa dette Omraade fra Avlernes Side har gjort Frøavlens ganske urentabel. 1—2 pCt. Rajgræs i Eng-Svingelfrø til Frøavl giver saaledes i Reglen en Frøafgrøde, der indeholder saa meget Rajgræs, at det bliver »Blandfrø«, saa meget stærkere udvikler og formerer Rajgræs sig end Eng-Svingel, naar disse to Arter dyrkes i Blanding paa Agerjord.

De fleste af disse Blandfrøprøver bestod af vel udviklet Frø, som — hvis det havde været rene Varer — havde betinget den bedste Pris.

Enkelte af Blandfrøprøverne er dog helt igennem daarlige

Varer, nogle med store Mængder Affald og Ukrud, andre med meget lav eller overhovedet slet ingen Spireevne og endelig nogle, der forener alle daarlige Egenskaber.

Ifølge de reviderede og af Landbrugsministeriet under 6. Juli 1912 approberede Regler for Frøundersøgelser betegnes Frøprøver, hvis Renhed er mere end 15 pCt. lavere end Gennemsnitstallet for det foregaaende Tiaar for vedkommende Frøsort, hvor dette er 90 pCt. eller derover, og mere end 20 pCt. lavere end Gennemsnitstallet, hvor dette er under 90 pCt., som »Uren Vare«. Samme Betegnelse anvendes for Varer, der indeholder mere Ukrudsfrø end 5 Gange Gennemsnitstallet for samme Frøvares Ukrudsindhold, dog med Undtagelse af Prøver, som indeholder mindre end 1 pCt. Ukrudsfrø. Prøver, der indeholder mere end 5 pCt. Ukrud, skal altid betegnes som »Uren Vare«.

I Henhold til denne Bestemmelse er et ikke ubetydeligt Antal af de undersøgte Prøver blevet betegnet som »Uren Vare«; dette gælder dog væsentlig de indsendte Prøver af Raa-varer. Af de undersøgte Prøver Hundegræs var saaledes ca. 18 pCt. »Uren Vare«.

VII. Det ondartede Ukrudsfrø.

Efter de reviderede, af Landbrugsministeriet under 6. Juli 1912 approberede Regler for Frøundersøgelser er nedennævnte Arter at betragte som ondartet Ukrud. Om den Hyppighed, hvormed disse Arter er forekomne i Prøver, undersøgte for ondartet Ukrud i det forløbne Arbejdsaar, og med hvilket Antal Frø pr. kg (Middeltal, lavest og højest), skal meddeles følgende Oversigt:

Vandgrenet Ranunkel (*Ranunculus repens*) er fundet i:

39 af 678 Prøver	Rødkløver	med	61 Korn pr. kg	(4—250)
	desuden i 1 Pr.	—	1000 —	
2 - 243 —	Hvidkløver	—	137 —	(70—200)
9 - 219 —	Alsikekløver	—	97 —	(50—140)
	desuden i 1 Pr.	—	1400 —	
1 - 5 —	Blodkløver	—	50 —	
149 - 208 —	Humle-Sneglebælg	—	169 —	(25—800)
	desuden i 1 Pr.	—	1150 —	
1 - 213 —	Lucerne	—	50 —	
13 - 133 —	Gul Rundbælg	—	70 —	(25—330)

2 af 194	Prøver	Alm. Kællingetand	med	150	Korn pr. kg	(100—200)
12 - 236	—	Timothe	—	100	—	(50—250)
desuden i 2	—	med henholdsvis 1200 og 3000	—	—	—	—
175 af 396	—	Alm. Rajgræs	med	84	—	(25—750)
		desuden i 1 Pr.	—	2150	—	—
55 - 434	—	Ital. Rajgræs	—	114	—	(25—850)
		desuden i 1 Pr.	—	3250	—	—
252 - 704	—	Eng-Svingel	—	495	—	(25—8800)
		desuden i 9 Pr.	—	12707	—	(11000—14550)
13 - 54	—	Stivbladet Svingel	—	77	—	(50—100)
24 - 277	—	Ager-Hejre	—	198	—	(50—1100)
23 - 245	—	Draphavre	—	134	—	(25—635)
753 - 2565	—	Hundegræs	—	355	—	(25—7500)
		desuden i 5 Pr.	—	21620	—	(9200—62000)
51 - 74	—	Eng-Rævehale	—	274	—	(50—2700)
10 - 38	—	Fløjlsgræs	—	1016	—	(62—2500)
20 - 129	—	Alm. Rapgræs	—	710	—	(100—1800)
desuden i 2	—	med henholdsvis 4400 og 11600	—	—	—	—
3 af 13	—	Rapgræs	med	300	—	(100—600)
		desuden i 1 Pr.	—	1500	—	—
121 - 300	—	Blandfrø	—	955	—	(25—21900)

Vild Gulerod (*Daucus carota*) er fundet i:

405 af 677	Prøver	Rødkløver	med	176	Korn pr. kg	(4—1450)
desuden i 3	—	med henholdsvis 5500, 20000	—	—	—	—
		og 43000	—	—	—	—
3 af 243	—	Hvidkløver	med	117	—	(50—200)
4 - 220	—	Alsikekløver	—	123	—	(70—140)
6 - 209	—	Humle-Sneglebælg	—	63	—	(25—150)
107 - 213	—	Lucerne	—	114	—	(10—475)
25 - 133	—	Gul Rundbælg	—	46	—	(25—150)
6 - 194	—	Alm. Kællingetand	—	158	—	(50—300)
11 - 235	—	Timothe	—	259	—	(50—850)
desuden i 2	—	med henholdsvis 1000 og 4000	—	—	—	—
6 af 397	—	Alm. Rajgræs	med	88	—	(25—200)
10 - 433	—	Ital. Rajgræs	—	73	—	(25—350)
desuden i 2	—	med henholdsvis 6000 og 7600	—	—	—	—
17 af 713	—	Eng-Svingel	med	64	—	(25—250)
1 - 54	—	Stivbl. Svingel	—	50	—	—
16 - 277	—	Ager-Hejre	—	84	—	(50—250)
6 - 245	—	Draphavre	—	48	—	(25—110)
37 - 2568	—	Hundegræs	—	107	—	(50—400)
desuden i 2	—	med henholdsvis 1200 og 2500	—	—	—	—
1 af 38	—	Fløjlsgræs	med	100	—	—
2 - 14	—	Rapgræs	—	150	—	(100—200)
14 - 300	—	Blandfrø	—	2175	—	(50—18000)

Kløversilke (*Cuscuta Trifolii*) er fundet i:

103 af	675 Prøver	Rødkløver	med	93 Korn pr. kg	(4—690)
desuden i	4	—	—	3528	(1680—4930)
10 af	243	Hvidkløver	—	82	(50—140)
6 -	220	Alsikekløver	—	70	—
1 -	209	Humle-Sneglebælg	—	150	—
5 -	213	Lucerne	—	35	(25—50)
1 -	133	Gul Rundbælg	—	50	—
12 -	194	Alm. Kællingetand	—	92	(50—200)
3 -	300	Blandfrø	—	4617	(850—11000)

»Storkornet« Silke (*Cuscuta sp.*) er fundet i:

56 af	677 Prøver	Rødkløver	med	75 Korn pr. kg	(8—250)
desuden i	2	— med henholdsvis	850 og	1750	—
1 af	243	Hvidkløver	med	140	—
1 -	209	Sneglebælg	—	100	—
1 -	133	Gul Rundbælg	—	25	—
11 -	213	Lucerne	—	32	(10—75)
16 -	194	Alm. Kællingetand	—	120	(50—620)
2 -	300	Blandfrø	—	138	—

Hørsilke (*Cuscuta epilinum*) er fundet i:

1 af 679 Prøver Rødkløver med 167 Korn pr. kg

Ager-Gaaseurt (*Anthemis arvensis*) er fundet i:

107 af	662 Prøver	Rødkløver	med	143 Korn pr. kg	(4—1000)
		desuden i 15 Pr.	—	2157	(1300—4400)
		samt i 19 Pr.	—	72342	(23000—242000)
135 -	239	Hvidkløver	—	325	(50—2400)
		desuden i 4 Pr.	—	14779	(6850—22665)
106 -	220	Alsikekløver	—	315	(50—1925)
1 -	5	Blodkløver	—	150	—
90 -	182	Humle-Sneglebælg	—	242	(125—1000)
		desuden i 24 Pr.	—	3530	(1125—8600)
		samt i 15 Pr.	—	44853	(13700—98000)
53 -	133	Gul Rundbælg	—	82	(25—800)
		desuden i 4 Pr.	—	104250	(32665—173000)
2 -	213	Lucerne	—	25	(5—25)
13 -	192	Alm. Kællingetand	—	327	(50—900)
		desuden i 3 Pr.	—	24867	(6400—39000)
23 -	212	Timothe	—	315	(50—900)
		desuden i 28 Pr.	—	9670	(1300—48000)
70 -	396	Alm. Rajgræs	—	412	(25—5400)
		desuden i 6 Pr.	—	22708	(14000—32000)
		samt i 2 Pr.	—	130750	(11050—151000)
91 -	430	Ital. Rajgræs	—	557	(25—8100)
		desuden i 9 Pr.	—	34822	(10900—68000)

280 af 693 Prøver	Eng-Svingel	med	553 Korn pr. kg	(25—9800)
	desuden i 23 Pr.	—	23360 —	(10050—81400)
38 - 54 —	Stivbladet Svingel	—	256 —	(50—900)
139 - 277 —	Ager-Hejre	—	389 —	(50—4000)
	desuden i 5 Pr.	—	89050 —	(20750—229000)
14 - 245 —	Draphavre	—	94 —	(25—200)
1113 - 2542 —	Hundegræs	—	696 —	(25—9500)
	desuden i 40 Pr.	—	26371 —	(10000—77000)
samt i 2 Pr. med henholdsvis 124000 og 292000 Korn pr. kg				
5 af 38 Prøver	Fløjlsgræs	med	120 Korn pr. kg	(100—200)
15 - 131 —	Alm. Rapgræs	—	282 —	(100—800)
1 - 14 —	Rapgræs	—	300 —	
148 - 300 —	Blandfrø	—	7656 —	(30—124500)

Gul Okseøje (*Chrysanthemum segetum*) er fundet i:

7 af 678 Prøver	Rødkløver	med	32 Korn pr. kg	(25—50)
	desuden i 1 Pr.	—	1500 —	
4 - 243 —	Hvidkløver	—	160 —	(70—330)
1 - 220 —	Alsikekløver	—	140 —	
7 - 209 —	Humle-Sneglebælg	—	104 —	(25—300)
1 - 194 —	Alm. Kællingetand	—	200 —	
3 - 236 —	Timothe	—	200 —	(100—400)
	desuden i 1 Pr.	—	1000 —	
14 - 396 —	Alm. Rajgræs	—	55 —	(25—150)
	desuden i 1 Pr.	—	5000 —	
19 - 432 —	Ital. Rajgræs	—	114 —	(25—500)
desuden i 3 —	med henholdsvis 3250, 3500 og 6000 Korn pr. kg			
41 af 711 —	Eng-Svingel	med	268 Korn pr. kg	(25—1700)
desuden i 2 —	med henholdsvis 2500 og 3350 —			
5 af 54 —	Stivbladet Svingel	med	70 —	(50—100)
11 - 277 —	Ager-Hejre	—	86 —	(50—250)
119 - 2570 —	Hundegræs	—	292 —	(50—2300)
1 - 131 —	Alm. Rapgræs	—	75 —	
26 - 300 —	Blandfrø	—	344 —	(50—2400)

Hvid Okseøje (*Chrysanthemum Leucanthemum*) er fundet i:

7 af 678 Prøver	Rødkløver	med	729 Korn pr. kg	(25—4000)
desuden i 2 —	med henholdsvis 19000 og 78000 —			
9 af 242 —	Hvidkløver	med	567 —	(50—2570)
	desuden i 1 Pr.	—	7200 —	
68 - 217 —	Alsikekløver	—	187 —	(50—570)
desuden i 3 —	med henholdsvis 1140, 1285 og 2855 Korn pr. kg			
3 af 209 —	Humle-Sneglebælg	med	67 Korn pr. kg	(50—100)
1 - 133 —	Gul Rundbælg	—	150 —	
1 - 213 —	Lucerne	—	150 —	
10 - 194 —	Alm. Kællingetand	—	370 —	(50—1100)
80 - 237 —	Timothe	—	1574 —	(25—7000)
	desuden i 2 Pr.	—	182800 —	(21000—425000)

17 af 397	Prøver	Alm. Rajgræs	med	69 Korn pr. kg	(25—250)
57 - 433	—	Ital. Rajgræs	—	83 —	(25—750)
desuden i 3	—	med henholdsvis 4400, 5600 og 152500 Korn pr. kg			
124 af 707	—	Eng-Svingel	med	314 Korn pr. kg	(25—5500)
		desuden i 7 Pr.	—	33607 —	(11150—92500)
34 - 274	—	Ager-Hejre	—	180 —	(50—950)
desuden i 3	—	med henholdsvis 6200, 6600 og 29000 Korn pr. kg			
398 af 2557	—	Hundegræs	med	732 Korn pr. kg	(50—9600)
		desuden i 13 Pr.	—	21643 —	(10750—64000)
7 - 74	—	Eng-Rævehale	—	86 —	(50—200)
2 - 38	—	Fløjsgræs	—	2150 —	(100—4200)
7 - 131	—	Alm. Rapgræs	—	526 —	(200—1900)
desuden i 3	—	med henholdsvis 7600, 8000 og 9200 Korn pr. kg.			
2 af 14	—	Rapgræs	med	100 Korn pr. kg	(100)
3 - 4	—	Kamgræs	—	700 —	(300—1400)
64 - 300	—	Blandfrø	—	5904 —	(25—179000)
1 - 1	—	Spergel	—	50 —	

Lugtløs Kamille (*Matricaria inodora*) er fundet i:

24 af 677	Prøver	Rødkløver	med	91 Korn pr. kg	(4—950)
		desuden i 10 Pr.	—	41520 —	(20500—89500)
48 - 242	—	Hvidkløver	—	494 —	(50—6600)
desuden i 2	—	med henholdsvis 10500 og 40000 Korn pr. kg			
49 af 219	—	Alsikekløver	med	154 Korn pr. kg	(50—785)
		desuden i 1 Pr.	—	1710 —	
19 - 209	—	Humle-Sneglebælg	—	442 —	(25—4100)
2 - 133	—	Gul Rundbælg	—	25 —	(25)
4 - 193	—	Alm. Kællingetand	—	750 —	(100—1400)
		desuden i 1 Pr.	—	12400 —	
103 - 235	—	Timothe	—	1556 —	(50—8600)
		desuden i 5 Pr.	—	94600 —	(13000—160000)
6 - 397	—	Alm. Rajgræs	—	171 —	(25—650)
14 - 433	—	Ital. Rajgræs	—	527 —	(25—850)
desuden i 2	—	med henholdsvis 1500 og 2250			
133 af 706	—	Eng-Svingel	med	732 —	(25—9600) *
		desuden i 9 Pr.	—	38267 —	(14100—139000)
66 - 277	—	Ager-Hejre	—	299 —	(50—2100)
4 - 245	—	Draphavre	—	100 —	(50—200)
409 - 2560	—	Hundegræs	—	468 —	(50—8100)
		desuden i 12 Pr.	—	94505 —	(13660—800000)
37 - 74	—	Eng-Rævehale	—	314 —	(50—1650)
2 - 38	—	Fløjsgræs	—	150 —	(100—300)
24 - 123	—	Alm. Rapgræs	—	835 —	(50—8200)
		desuden i 8 Pr.	—	37988 —	(10600—107000)
10 - 14	—	Rapgræs	—	1880 —	(100—4200)
desuden i 2	—	med henholdsvis 14900 og 29000			
1 af 4	—	Kamgræs	med	100 Korn pr. kg	
68 - 300	—	Blandfrø	—	8204 —	(50—161000)

Det ses, at Vandgrenet Ranunkel, saavel som 2 af de siden 1912 som ondartede regnede Frøarter, Lugtløs Kamille og navnlig Ager-Gaaseurt, forekommer meget hyppig og i stor Mængde særlig i Græsfrø, ligesom Vild Gulerod er fundet i over Halvdelen af de for ondartet Ukrud undersøgte Prøver Rødkløver¹⁾.

De i Kornvarer til ondartede Ukrudsfrø henregnede Arter, nemlig:

Kiddike (*Raphanus Raphanistrum*) er fundet i:

29 af 146 Prøver	Havre	med 60 Korn pr. kg	(7—169)
28 - 107 —	2rd. Byg	— 74 —	(7—340)
4 - 13 —	6rd. Byg	— 414 —	(25—1400)
1 - 1 —	Sølvboghvede	— 100 —	
1 - 1 —	Serradela	— 250 —	

Kornblomst (*Centaurea Cyanus*) er fundet i:

9 af 146 Prøver	Havre	med 21 Korn pr. kg	(7—60)
11 - 107 —	2rd. Byg	— 31 —	(6—140)
5 - 13 —	6rd. Byg	— 20 —	(7—40)
1 - 1 —	Sølvboghvede	— 50 Korn pr. kg	
1 - 2 —	Blandsæd	— 40 —	

Klinter (*Agrostemma Githago*) er fundet i:

2 af 107 Prøver	2rd. Byg	med 7 Korn pr. kg	(7)
1 - 13 —	6rd. Byg	— 7 —	
1 - 2 —	Blandsæd	— 20 —	

Sklerotier af Meldrøjersvampen (*Claviceps purpurea*) er fundet i Græsfrø, forekommende i 89 af 679 Prøver Rødkløver, i 16 af 243 Prøver Hvidkløver i 43 af 220 Prøver Alsikekløver, i 16 af 213 Prøver Lucerne, i 40 af 133 Prøver Gul Rundbælg, i 3 af 194 Prøver Alm. Kællingetand, endvidere i 109 af 237 Prøver Timothe, i 14 af 397 Prøver Alm. Rajgræs, i 13 af 435 Prøver Ital. Rajgræs, i 55 af 245 Prøver Draphavre, i 18 af 38 Prøver Fløjlsgræs, i 15 af 20 Prøver Fioringræs, i 4 af 32 Prøver Eng-Rapgræs samt i enkelte Prøver af 11 andre Frøarter. Disse Sklerotier forekommer dog som Regel kun i forholdsvis ringe Mængde i Frøprøverne.

Sklerotier af Kløverens Bagersvamp (*Sclerotinia Trifoliorum*) er fundet i 21 af 679 Prøver Rødkløver, i 9 af 243 Prøver Hvidkløver og i 30 af 133 Prøver Gul Rundbælg, samt i enkelte Prøver af 4 andre Frøarter. Klø-

¹⁾ De meget høje Tal for ondartet Ukrud stammer saa godt som alle fra Prøver af Raavarer af danskavlet Frø. En hel Del af de indsendte Prøver af Raavarer, der ellers er underkastede fuldstændig Undersøgelse, er imidlertid ikke analyserede for ondartet Ukrud. Hovedparten af disse Frø kan renses fra, og Indholdet af ondartet Ukrud bestemmes først i den rensede Vare.

verens Traadkølle (*Typhula Trifolii*) fandtes i 44 af de undersøgte 679 Prøver Rødkløver og i 10 af 220 Prøver Alsikekløver samt i enkelte Prøver af 5 andre Frøarter; i næsten alle Tilfælde er der kun fundet enkelte af disse Sklerotier i Prøverne. Desuden indeholdt 11 af 176 Prøver Hvidkløver Sklerotier.

Af Brandkorn er der i 1914—15 fundet følgende Arter: Draphavre-Brand (*Ustilago perennans*) i 61 af 245 Prøver Draphavre; i 57 af disse Prøver er der kun fundet enkelte Brandkorn, og i 4 nogle. Hejre-Brand (*Ustilago bromivora*) forekom i 221 af 277 Prøver Ager-Hejre; 67 Prøver indeholdt kun enkelte, 40 nogle, 49 flere og 65 mange Brandkorn.

25 af 38 Prøver Fløjlsgræs indeholdt Brandkorn (*Tilletia Holci*); i 9 Prøver var der enkelte, i 2 nogle, i 2 flere og i 12 mange Brandkorn. Desuden fandtes de nævnte Arter af Brandkorn jævnlig i andre Prøver, hvor de respektive Frøarter, i hvilke de findes, forekommer som fremmed Frø.

Endelig er der fundet Sklerotier af *Sclerotinia Atni* i 8 af 10 Prøver Hvidel med 29750 angrebne Korn pr. kg (4000—130000), samt i 2 af 3 Prøver Rødel med 7000 Korn pr. kg.

Den i Beretningen for 1913—14 og 1914—15 omtalte Aksbakteriose i Hundegræs (*Aplanobacter Rathayi*) er fundet i 528 af 2570 Prøver Hundegræs med fra 100 til 9000 angrebne Korn pr. kg; i 23 Prøver var der fra 10000 til 18000 og i 6 Prøver over 20000 angrebne Korn pr. kg. 1 kg Hundegræs indeholder ca. 850000 Frø.

VIII. Dyr, fundne i Frøprøverne.

Rævehale-Myggen (*Oligotrophus Alopecuri*). I 73 af de i Aarets Løb for Renhed undersøgte 74 Prøver af Eng-Rævehale er der fundet Larver af dette Skadedyr med i Gennemsnit 94671 pr. kg, d. v. s., at ca. 6 pCt. i Vægt eller ca. 8 pCt. af Frøindividerne gennemsnitlig er ødelagte af denne Larve; 35 af Prøverne indeholdt mellem 100000 og 200000. Det eller de første Aar, man dyrker Rævehale til Frøavl paa et Areal, hvor der ellers ikke findes Rævehaleplanter af Betydning i Nærheden, kan man i Reglen faa Frø, der er frit for Indhold af disse Larver; men saa snart der har fundet Frøavl Sted, blot et Par Aar, begynder Larverne at indfinde sig, og Antallet stiger i Reglen med Aarene.

Dværg-Rundorm eller »Aal« (*Tylenchus sp.*) i Græsfø er fundet i 9 af 38 Prøver Fløjlsgræs med i Gennemsnit 71289 angrebne Korn pr. kg. »Aal« i Hundegræs er fundet i 340 af 2570 Prøver med i Gennemsnit 1801 angrebne Korn pr. kg; des-

uden fandtes de i 17 af 54 Prøver Stivbladet Svingel med i Gennemsnit 2121 pr. kg og i 24 af 300 Prøver Blandfrø med i Gennemsnit 11 688 pr. kg.

Frøbillelarver (*Bruchus sp.*) forekom i 71 af 679 Prøver Rødkløver med i Gennemsnit 624 angrebne Korn pr. kg. I 58 af 194 Prøver Kællingetand fandtes lignende Biller med i Gennemsnit 2026 angrebne Korn pr. kg; desuden indeholdt 1 Prøve 15 000 Korn pr. kg.

IX. Frøets Vandindhold.

Efter de fra Juli 1912 gældende Regler undersøges Vandindholdet kun i Prøver, der tilsendes Frøkontrollen i lufttæt lukket Beholder. Hvis Prøverne forsendes i Papirs- eller Tøjposer, vil deres Vandindhold som Regel ændres under Forsendelsen; navnlig vil forholdsvis fugtige Frøvarer oftest blive tørrede stærkt under Forsendelsen.

Af Rodfrugtfrø, særlig Runkelroefrø, har Frøkontrollen modtaget en hel Del Prøver, som det fremgaar af nedenstaaende Oversigt over laveste, højeste og Gennemsnits-Vandindhold i de undersøgte Prøver.

	Vandindhold pCt.			
	Antal Prøver	Gennemsnit	Lavest	Højest
Rødkløver.....	17	11.6	11.0	12.5
Eng-Svingel.....	12	12.4	11.0	16.8
Runkelroe.....	611	14.8	6.6	36.8
Gulerod.....	39	11.0	8.4	17.0
Turnips.....	82	9.8	7.4	14.2
Kaalroe.....	141	10.5	6.0	28.5
Hvidkaal.....	9	13.8	8.4	21.3
Rug.....	28	15.2	11.1	19.6
Hvede.....	6	14.0	11.3	16.1
Havre.....	63	15.2	10.7	32.1
Byg.....	322	16.8	11.7	27.4
Ært.....	49	18.7	14.8	24.6
Gul Sennep.....	3	16.8	13.9	19.1

Gennemsnitsvandindholdet af Runkelroe og Gulerod er omtrent normalt, medens det af Turnips, Kaalroe og Hvidkaal snarest er 1—2 pCt. højere end normalt. Ogsaa Byg, Ært og Gul Sennep har et Par Procent højere Vandindhold end normalt; Frø af disse Arter kan, naar det er saa vaadt, ikke holde sig urørt i Sække eller paa Loft. De fleste af de under-

søgte Bygprøver stammer fra et af de 3 Landboforeninger i Københavns Amt, med Understøttelse af de forenede Bryggerier, udført Forsøg angaaende forskellige Tørringsmetoders Indflydelse paa Byggets Spireevne og Beskaffenhed som Maltbyg.

X. Undersøgelser af Skovfrø.

I Aarsberetningen for 1913—14, Side 818, og 1914—15, Side 838, var der anført nogle Meddelelser om Undersøgelsen af henholdsvis 233 og 158 Prøver Skovfrø. Skønt der i Aar kun er indgaaet 124 Prøver Træfrø, mener man dog, at Resultatet af disse Undersøgelser er af nogen Interesse, fordi der for en stor Del af de undersøgte 51 Arters Vedkommende ikke foreligger Resultater fra andre Frøkontrolanstalter.

Næsten alle Prøverne er indsendte af Firmaet »Skovfrøkontoret«, der sælger Skovfrø med Garanti for Renhed, Spireevne m. m. væsentlig efter Statsfrøkontrollens Undersøgelser, og som paa dette Grundlag har en Verdensomsætning med Skovfrø.

I Tabel 11 findes der en Oversigt over Resultaterne af de foretagne Undersøgelser (Side 840—41).

Spiretiden er for de fleste Arter 21—28 Døgn, og Spirehastigheden bestemmes efter 14 Døgns Forløb (for *Pinus Strobus* dog 28 Døgn). En hel Del Arter af *Abies*, *Pinus* og flere maa dog ligge betydelig længere til Spiring, *Pinus Strobus* saaledes i ca. 100 Døgn.

For at finde de heldigste Spiringsmetoder prøves, navnlig med nye Arter, flere forskellige Fremgangsmaader, hvad der forvolder et ikke ringe Arbejde. I Tabel 11 er der, naar der er anvendt flere Spiringsmetoder, kun anført det bedste af de fundne Spiringsresultater.

Baade hvad Renheden og Spireevnen angaar, ses det, at der er adskillige Arter, hvor disse lader væsentlig tilbage at ønske. Imidlertid er det meget vanskeligt og ofte umuligt at skaffe bedre Frøvarer. Den Del, der ikke er rent Frø, er saa godt som altid »Affald« (golde Frø, Kogle- og Rakleskæl o. l.). Naar Spireevnen er saa lav af mange Arter, som Tilfældet er, beror det paa, at det for flere Arters Vedkommende ikke er muligt ved Renhedsundersøgelsen at afgøre, om Frøene er golde eller ej, idet baade de gode og de golde Frø i nogle Tilfælde

alle er bløde at føle paa og ikke taaler Tryk, i andre Tilfælde alle har saa haard Skæl, at man ikke kan bestemme, om de indeholder Kærne eller ej.

XI. Gaver.

Ligesom i tidligere Aar har Frøkontrollen modtaget en Række Tidsskrifter, Beretninger og Særtryk fra andre Frøkontrolanstalter og beslægtede Institutioner. Pladsforhold i nærværende Tidsskrift tillader imidlertid ikke, som i tidligere Aar, at nævne de enkelte Værker, hvorfor vi her maa indskrænke os til at udtale Frøkontrollens bedste Tak for hver enkelt af de os tilstede Gaver, der alle er blevne indordnede i Frøkontrollens Bibliotek.

XII. Personalet ved Statsfrøkontrollen 1915—1916.

Assistenterne og de fast ansatte Medhjælpere har været følgende:

Frøken *F. Carstensen*, fast videnskabelig Assistent ved Renhedsbestemmelsen,

Frøken *I. Jacobsen*, fast videnskabelig Assistent ved Spiringsbestemmelsen,

Mag. scient. *A. Didrichsen*, fast videnskabelig Assistent ved botanisk Arbejde samt ved Bogføring og Korrespondance,

Frøken *L. Lange*, fast videnskabelig Assistent ved Renhedsbestemmelsen, og

Frøken *D. Lauesen*, fast Assistent ved Renhedsbestemmelsen.

Honorarlønnede Assistenters har været: Frøknerne *A. E. Cordts*, *A. Seehusen*, *A. Lassen*, *M. Michélsen*, *S. Fischer-Møller* og *E. Suell*.

Endvidere medvirkede følgende timelønnede Damer: Frøknerne *I. Stribolt*, *A. Ovesen*, *G. Nielsen*, *D. Bruusgaard*, *E. Møller*, *K. M. Jensen*, *Elisabeth Kofod*, *R. Møller*, *A. Christensen*, *H. Teisen*, *A. Beck*, *Esther Kofod*, *E. Gammeltoft*, *J. Larsen*, *M. Selchau-Hansen*, *E. Fich*, *A. Bang*, *M. Arne Hansen*, *I. Rudbach Jørgensen*, *M. Wiehe*, *M. Barner* og Fru *J. Bondesen*.

Fru *I. Petersen* er Portnerske og forestaar Rengøring m. m.

Landbrugskandidat *L. P. Hansen*, der ledede Prøveudtagningen, Arbejdet i Forsøgshaven og udførte forskellige Laboratorieforsøg, overgik fra 1. Marts til Danske Landboforeningers Frøforsyning; hidtil er der ikke blevet antaget nogen anden kvalificeret Mand, hyad der — i Forbindelse med den store

Tabel 11. Oversigt over Resultaterne af de i 1915—16 undersøgte Skovfrøprøver.

Træart	Antal Prøver, undersøgt for Renhed og Spireevne	Kornvægt		Renhed		Rent spiret Frø		Antal Prøver, undersøgt for Spireevne	Spirehastighed		Spireevne		
		højest	lavest	højest	lavest	højest	lavest		højest	lavest	højest	lavest	middel
		g	g	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Naaletræ.													
<i>Abies balsamea</i>	1	7.69	—	49.4	—	6.9	—	1	11	—	14+0	—	—
— <i>grandis</i>	1	21.7	—	87.8	—	24.6	—	1	4	—	28+2	—	—
— <i>nobilis</i>	1	27.9	—	57.5	—	9.8	—	1	7	—	17+0	—	—
— <i>pectinata</i>	4	42.5	36.8	90.2	82.8	50.8	42.3	4	55	29	60+0	50+1	54+2
— <i>sibirica</i>	1	11.8	—	88.5	—	15.9	—	2	17	13	18+0	17+1	—
<i>Chamaecyparis Lawsoniana</i> ..	2	3.18	3.11	92.7	86.6	67.5	66.7	2	74	66	78	72	—
<i>Cupressus arizonica</i>	0	—	—	—	—	—	—	1	8	—	11	—	—
— <i>macrocarpa</i>	0	—	—	—	—	—	—	2	2	1	6	4	—
— <i>sempervirens</i>	0	—	—	—	—	—	—	1	11	—	20	—	—
<i>Larix europæa</i>	4	6.83	6.58	76.5	66.1	42.8	21.8	5	61	27	61	29	44
— <i>korensis</i>	0	—	—	—	—	—	—	1	45	—	46	—	—
— <i>kurilensis</i>	0	—	—	—	—	—	—	1	33	—	34	—	—
— <i>leptolepis</i>	2	4.24	3.84	89.8	82.4	44.7	23.9	3	32	19	50	29	41
— <i>sibirica</i>	5	14.7	9.88	76.2	57.5	28.5	2.3	5	39	3	40	3	16.8
<i>Picea alba</i>	1	2.71	—	97.8	—	78.2	—	4	89	76	91+0	77+2	84+1
— <i>excelsa</i>	5	10.4	5.62	99.8	94.5	93.8	65.2	6	93	69	94+0	69+0	84+0
— <i>pungens</i>	0	—	—	—	—	—	—	1	96	—	96+0	—	—
— <i>sitkaënsis</i>	2	2.14	2.10	92.4	90.9	63.8	63.6	2	50	46	70+5	69+5	—
<i>Pinus austriaca</i>	3	19.8	16.10	97.1	92.8	93.3	89.3	3	95	92	95+0	92+0	93+0
— <i>Banksiana</i>	1	3.70	—	98.8	—	86.5	—	2	88	87	88+0	88+0	—
— <i>contorta</i>	1	3.58	—	97.4	—	80.8	—	2	74	57	87+9	83+1	—

— <i>densiflora</i>	1	8.45	—	96.6	—	24.3	—	1	12	—	25+1	—	—
— <i>insignis</i>	2	31.9	27.8	98.9	97.0	59.3	55.3	2	46	45	60+1	57+6	—
— <i>Laricio</i>	3	15.7	12.9	99.0	97.9	94.1	62.1	3	95	59	95+0	63+0	75+0
— <i>maritima</i>	1	47.6	—	93.6	—	61.8	—	1	33	—	66+7	—	—
— <i>montana gallica</i>	2	8.81	7.87	99.7	99.2	73.8	69.4	2	71	66	74+16	70+14	—
— <i>montana</i>	4	7.02	6.77	99.3	96.5	92.3	67.6	4	91	68	93+2	70+2	78+4
— <i>Murrayana</i>	1	4.71	—	96.1	—	80.7	—	1	81	—	84+1	—	—
— <i>Pallasiana</i>	1	22.9	—	97.4	—	55.5	—	1	52	—	57+0	—	—
— <i>rigida</i>	1	5.54	—	97.7	—	87.9	—	1	89	—	90+0	—	—
— <i>silvestris</i>	12	7.10	4.56	99.6	85.3	89.6	31.8	12	88	33	91+0	35+1	67.8+1
— <i>Strobis</i>	1	19.7	—	94.0	—	74.3	—	1	56	—	79+4	—	—
<i>Pseudotsuga Douglasii</i>	2	11.1	10.7	97.2	95.9	87.5	75.8	2	36	35	90+2	79+3	—
— <i>glauca</i>	0	—	—	—	—	—	—	2	73	64	73+0	64+0	—
<i>Thuja gigantea</i>	2	1.52	1.20	81.0	79.4	42.9	35.7	2	53	45	53	45	—
— <i>occidentalis</i>	1	1.87	—	91.5	—	77.8	—	2	87	80	94	85	—
<i>Tsuga Mertensiana</i>	2	1.02	1.02	88.5	67.7	37.2	0	2	8	0	42	0	—
Løvtræ.													
<i>Alnus glutinosa</i>	2	1.24	1.17	44.8	40.1	19.7	13.2	3	58	31	61	33	46
— <i>incana</i>	10	0.870	0.547	88.6	14.8	70.0	1.8	10	82	9	82	9	54
<i>Betula lutea</i>	1	1.08	—	71.3	—	23.5	—	1	28	—	33	—	—
— <i>odorata</i>	1	0.258	—	19.6	—	12.5	—	1	62	—	64	—	—
— <i>papyrifera</i>	1	0.460	—	20.6	—	1.3	—	1	5	—	6	—	—
— <i>verrucosa</i>	3	0.260	0.147	32.4	16.8	17.8	5.4	4	60	4	61	4	36
<i>Caragana arborescens</i>	1	27.5	—	98.5	—	86.7	—	1	88	—	88+0	—	—
<i>Catalpa speciosa</i>	1	22.0	—	90.8	—	83.5	—	1	89	—	92	—	—
<i>Eucalyptus salmonophloia</i>	1	0.160	—	21.0	—	14.9	—	1	64	—	71	—	—
<i>Morus alba</i>	2	1.71	1.07	98.6	97.5	45.4	32.2	4	65	19	82	33	58
<i>Myrica carolinensis</i>	1	21.9	—	95.4	—	—	—	1	0	—	0.5	—	—
<i>Spartium scoparium</i>	2	9.10	9.05	99.96	98.9	95.5	18.8	2	68	4	95+3	19+74	—
<i>Syringa vulgaris</i>	2	5.75	5.33	60.3	36.3	48.8	19.6	4	74	45	81	54	66
<i>Ulex europaeus</i>	1	1.57	—	95.5	—	49.7	—	1	19	—	52+34	—	—

Travlhed med Udførselssager — er Grunden til, at der i Aar i Beretningen ikke findes Resultater af Forsøg, udførte i Forsøgshaven eller paa Laboratoriet.

XIII. Oversigt over Statsfrøkontrollens Regnskab fra 1. April 1915 til 31. Marts 1916.

Paa Side 843 findes en tabellarisk Oversigt over Regnskabet i Finansaaret 1915—16. Den samlede Indtægt for udførte Analyser m. m. har været 52 957 Kr. 49 Øre, hvilket er 4042 Kr. 51 Øre mindre end den paa Budgettet beregnede Indtægt af 57 000 Kr.; Udgiften har været 5819 Kr. 64 Øre mindre end anslaaet paa Budgettet; der er herefter kun anvendt 5222 Kr. 87 Øre af de bevilgede 7000 Kr. Statens Tilskud pr. udført Analyse bliver herefter ca. 30 Øre, samt til Forrentning og Amortisation af Byggegrund og Bygning ca. 20 Øre; for 13 Aar siden var Tilskudet over 5 Kr. pr. Analyse. Da Regnskabsaaret ikke falder sammen med det omhandlede Arbejdsaar, stemmer de i Regnskabet angivne Antal af Analyser ikke med Tallene i Beretningen Side 797. Over Halvdelen af de for udførte Analyser indkomne Beløb er desuden det under Tilgodehavende fra 1914—15 opførte Indtægtsbeløb af 28 783 Kr. 75 Øre (for 8951 Analyser).

Oversigt over Statsfrøkontrollens Regnskab
fra 1. April 1915 til 31. Marts 1916.

Indtægter.		Kr.	Øre
229 fuldstændige Analyser	à 7 Kr., 131 à 6. ⁰⁰ Kr. og 2 à 5 Kr.	2438	30
1216 —	— à 4 ^{1/2} Kr.	5472	00
592 —	— à 3 ^{1/2} Kr. og 612 à 3. ¹⁵ Kr.	3999	80
35 —	— à 2 ^{1/2} Kr.	87	50
168 —	— à 1 ^{3/4} Kr. og 52 à 1 ^{1/4} Kr.	359	00
180 Spiringsbestemmelser	à 4 Kr., 34 à 3. ⁰⁰ Kr. og 21 à 3 Kr.	905	40
456 —	— à 2 Kr. og 91 à 1. ⁰⁰ Kr.	1075	80
204 —	— à 1 ^{1/2} Kr., 3 à 1 ^{1/4} Kr., 67 à 1 Kr. og 25 à 0. ⁷⁵ Kr.	395	50
141 —	— med Kornvægt à 5 Kr.	705	00
43 —	— — à 4 ^{1/2} Kr.	193	50
511 —	— — à 2 ^{1/2} Kr. og 8 à 2 ^{1/4} Kr.	1295	50
173 Renhedsbestemmelser	à 3 Kr.	519	00
900 —	— à 1 ^{1/2} Kr. og 1 à 1. ³⁵ Kr.	1351	35
1 —	— à 2 Kr., 1 à 1 Kr. og 24 à 0. ⁵⁰ Kr.	15	00
74 Silkebestemmelser	à 3 Kr.	222	00
2 Kornvægtsbestemmelser	à 1 ^{1/2} Kr. og 2 à 0. ⁷⁵ Kr.	4	50
91 Avlsstedsbestemmelser	fra 1—5 Kr.	212	00
506 Vandindholdsbestemmelser	à 1 Kr. og 133 à 0. ⁰⁰ Kr.	625	70
44 Ilanalyser	255	50
Andre Undersøgelser	345	52
Tilgodehavende fra Finansaaret 1914—15	28783	75
Godtgørelse for Prøveudtagninger og Indkaldelse af Prøver	2246	95
— Udlæg til Telegrammer, Telefon, Porto m. m.	46	35
Før Frøsamlinger, Prøveposer, Duplikater m. m.	242	15
Før Uddannelse af Elever	50	00
Indvundne Renter	885	42
Dyrtidshjælp til 4 af Personalet	225	00
Tilskud fra Statskassen	5222	87
I alt...		58180	36

Udgifter.		Kr.	Øre
Lønning til Direktøren og Personalet (i alt 38 Personer)	43255	88
Dyrtidshjælp til 4 af Personalet	225	00
Vedligeholdelse m. m. af Frøkontrollens Bygning	1756	55
Brændsel, Rengøring, Pasning af Centralvarmeanlæg m. m.	3575	04
Anskaffelse og Vedligeholdelse af Inventar og øvrige Rekvisitter	1488	92
Forskellige Udgifter (Telefon Kr. 336. ⁰⁵ , Porto og Telegrammer Kr. 1375. ⁰² , Belysning Kr. 107. ⁰⁶ , Tryksager m. m. Kr. 1183. ¹⁵ , Papir og Protokoller Kr. 1326. ⁰⁸ , Glassager m. m. Kr. 270. ⁰² , Forsøgshaver m. m. Kr. 588. ⁰⁰ , Udgifter, der refunderes, Kr. 1321. ⁷³ , andre Udgifter Kr. 410. ⁰¹)	6919	22
Frøkontrolkommissionens Møder	144	70
Dagpenge og Befordringsgodtgørelse til Bestyreren	815	05
I alt...		58180	36